

M. Postma
Jordsburg
Johannesburg
Kerkenordening

van de

Gerestormeerde Gemeenten in Zuid Afrika,

benevens

De daaraan verbonden Synodale

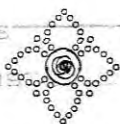
Besluiten.

BIBLIOTHEEK THEOLOGIESE SECQI
POTCHERSBURG

NOMMERS-

KLAS

REGIS



262

198 (1916)

„HET VOLKSBLAD”-DRUKKERIJ,

Bus 267,

BLOEMFONTEIN.

VOORWOORD.

De Synoden van Reddersburg (1910) en Steynsburg (1913) benoemden Kommissies om onze Kerkenorde en de daaraan verbonden Synodale Besluiten te herzien, met dien verstande, dat de beginselen van de Dordtse Kerkenorde ongerept gehandhaafd werden.

Wat de Dordtse Kerkenorde aangaat hebben de Kommissies haar taak volbracht aan de hand van de Revisie door de Gereformeerde Kerken in Nederland in 1905 goedgekeurd. Tevens zijn vele van onze verouderde Synodale Besluiten geschrapt of gewijzigd.

Heel het werk van de Kommissies werd door de Synode van 1916 goedgekeurd en wordt hiermee, onder afbedding van des Heeren zegen, onze gemeenten aangeboden.

De Inleiding en de Konsepten zijn voor rekening van de schrijver.

INHOUD.

Kerkenordening en daaraan verbonden Synodale Besluiten	1
Partikuliere Besluiten...	53
Bijlagen :—							
A. Openlike Verklaring	62
B. Zendingsorde	64
C. Theologiese School	68
D. Konsepten	76
E. Historiese Dokumenten	83
Register	99

INLEIDING.

Om het Gereformeerde stelsel van kerkregering goed te verstaan, moet men ook kennis nemen van de andere stelsels van kerkregering die gehuldigd worden.

Het eerst komt aan de orde het *Roomse of Pauselijke stelsel*. Rome leert: 1) de eenheid van de zichtbare wereldkerk, 2) de onderscheiding tussen geesteliken en leken, 3) de oppermacht van de Paus en 4) de onderwerping van alle levensterrein aan de heerschappij der kerk. Over elk dezer punten een kort woord.

De Gereformeerden gaan uit van de *onzichtbare* kerk en beschouwen de plaatselijke kerken of gemeenten als zelfstandige openbaringen van het lichaam van Christus. Rome echter kent geen onzichtbare maar alleen een *zichtbare* kerk. Deze is een grote wereldeenheden, het rijk van God op de aarde, met eenzelfde belijdenis, eenzelfde kerktaal, eenzelfde kerkgebruiken en één zichtbaar hoofd, namelijk de Paus van Rome, die de stedehouder van Christus op aarde is.

De Gereformeerden omschrijven de kerk als *de vergadering van ware Christgelovigen*. De Roomsden daarentegen verwerpen deze opvatting en leren de onderscheiding tussen *geesteliken* (priesters enz.) en *leken* (de gewone leden), en wel in dier voege, dat de geesteliken een biezondere stand vormen, die *in hun personen* heel de kerk vertegenwoordigen. Volgens de Gereformeerden zijn

de gelovigen het eerst, die dan op last van Christus de ambten instellen; terwijl de Rooms en leren : als de priester er is, dan is de kerk er ook. Zelfs zonder aanwezigheid van de gemeente kan de priester de kerkelijke funktie uitoefenen.

Terwijl de Gereformeerden leren, dat alle gelovigen gelijk zijn en dat de ambtsdragers dienaars zijn van de gemeente, handhaaft Rome een priesterheerschappij (hierarchie). Deze heerschappij vindt haar toppunt in de Paus. Hij is de opvolger van Petrus en de stedehouder van Christus. Als zodanig komt aan hem toe de hoogste regering van de kerk en alle eer daaraan verbonden. In zijn persoon vertegenwoordigt hij de kerk overal en ten allen tijde. Hij geeft de wetten, houdt toezicht over alles en spreekt zalig en heilig.

Eindelijk leren de Gereformeerden, dat het gebied van de kerk als instelling zich beperkt tot het terrein van de biezondere genade, zodat daarnaast kunnen optreden de zelfstandige kringen van huisgezin, school, maatschappij en staat. Rome echter leert het oppergezag van de wereldkerk als Godsrijk op aarde, waaraan ten slotte alle levensuiting onderworpen is. Steeds behoort aan de Paus toe te komen het laatste woord in de staat, in de wetenschap, in de kunst, in het maatschappelijk leven, in één woord—overal.

Vervolgens komt in de tweede plaats aan de orde het stelsel van *landskerken*, vooral in Duitsland

voorgestaan en met een vreemde naam het *Nationale Territoriale stelsel* genoemd.

De Duitse Hervorming stelde op dit punt geen beginsel tegenover het Roomse beginsel, maar werd door de drang van omstandigheden beheerst

Volgens dit Duitse stelsel had *de vorst van het land, krachtens zijn oppermacht in tijdelijke dingen, ook het gezag over de kerk in zijn land*. Aan de overheid werd opgedragen de handhaving van de beide tafelen der wet. Niet alleen de verhouding van mens tot mens, maar ook de verhouding van de mens tot zijn God moest door de landsregering geregeld worden.

Vanzelf volgde hieruit, dat als in een Evangelies land een Roomse vorst aan het bewind kwam, het land weer Rooms werd, of wanneer in een Gereformeerde landstreek een Lutheraan vorst werd, dat dan de gereformeerde onderdanen Luthers werden.

De vorst oefende zijn kerkregering uit door Konsistoriën, die uit godgeleerden en rechtsgeleerden waren samengesteld. Deze waren echter staatsrechtelijke lichamen. Voorts stelde men Superintendenten aan, onder wie de Predikanten gerangschikt werden. De gemeente had niets te zeggen, maar moest gehoorzamen; en de Predikanten moesten prediken en onderwijzen.

Waar Rome de kerk boven de staat plaatst, wordt volgens dit stelsel van landskerken de kerk aan de staat onderworpen. Juist het omgekeerde dus. Te-

vens wordt hier in de plaats van Rome's wereldkerk *de nationale kerk* gesteld.

In verband met dit territoriale stelsel moet ook het *Erastiaanse* vermeld worden. Het wordt zo genoemd naar Erastus (geb. 1524), die professor in de medicijnen was te Heidelberg. Hij verdedigde de theorie, dat de kerk geheel aan de staat onderworpen is, —noemde de kerkelijke ban onbijbels en beweerde, dat de ambtsdragers niet optreden met autoriteit in de naam van Christus, maar slechts vermaners zijn. Alle gezag wordt dus aan de kerk ontzegd.

In Engeland vond Erastus vele volgelingen, terwijl in Nederland de Remonstranten hem volgden. Uit dezelfde grondgedachte werd ook geboren het Reglement, dat Koning Willem in 1816 voor de Herv. Kerk uitvaardigde. De Synodale Kommissie vervangt hier de Konsistoriën van Duitsland, en de kerkbesturen traden in de plaats van de Superintendenten.

In de derde plaats moeten wij bespreken het *Kollegiale stelsel*. Het wordt zo genoemd omdat volgens dit stelsel de kerk niet is van goddelijke oorsprong, maar ontstaat doordat *mensen zich verenigen om saam een kerk te vormen*. Zulk een kerk wordt dan geboren door een verdrag of overeenkomst en is niets anders dan een vereniging (*collegium*), gelijk er ook andere in de staat kunnen zijn.

Dit stelsel is lijnrecht in strijd met Gods Woord,

doordat Christus als het enige Hoofd van Zijn kerk verworpen wordt. Zij (de kerk) komt volgens dit stelsel niet tot stand door de kracht van Christus, maar door de vrije wil van de mens. De meerderheid van lidmaten maakt dan ook uit hoe de kerk zal geregeerd worden.

Dr. A. Kuiper karakteriseert dit systeem als hij zegt: „Is de helft plus één vóór Jezus, welnu dan behoudt de kerk haar Christelik karakter; maar ook valt het anders uit, dan is diezelfde kerk allicht morgen 't zij Joods of Mohammedaans.’

Helaas! dit kerkbegrip is zo algemeen geworden en zo diep doorgedrongen. De kerk is maar een vereniging met een nuttig en godsdienstig doel. Men kan zich uit vrije beweging daarbij aansluiten, of ook weer, als het te pas komt, daarvoor bedanken! Van een plicht om zich bij de ware kerk te voegen en daarbij te volharden, kan op dit standpunt geen sprake zijn.

Het Kollegiale stelsel draagt het karakter van de Franse Revolutie. De mens beschikt over alles naar vrije keuze. Als dit beginsel maar gehandhaafd is, kan men voorts verschillende vormen van kerkregering aanwenden. „Zo kan men presbyteriaal zijn, en het gezag opdragen aan de presbyters (ouderlingen), maar ook pauselik, het opdragend aan de Paus, of Synodaal, het opdragend aan de Synode. Maar altijd moet de grondslag zijn: het gezag rust in de vrije wil van de meerderheid. Juist dus gelijk men op staatkundig terrein redeneert. Elke re-

geringsvorm kan, mits rustend in de soevereiniteit (oppergezag) van het volk."

Een vierde soort van kerkregering is *het stelsel van de Kongregationalisten of Independenten*. Hier gaat men uit van de Kongregaties of afzonderlike geroepen van gelovigen, waarvan er zelfs meer dan een op dezelfde plaats kunnen zijn, zonder dat (naar zij beweren) de eenheid van Christus' lichaam behoeft verbroken te worden. Zulk een Kongregatie of groep moet volgens dit stelsel *in eigen kring geheel onafhankelijk zijn*. Hiervan komt de naam Independenten of Onafhankeliken.

Men verwerpt dus het kerkverband. Konferenties kunnen wel gehouden worden, maar die hebben geen bindend gezag. Zij kunnen slechts adviseren. Een gemeenschappelijke belijdenis kan er ook niet zijn, want hoe kan die anders dan door een algemeene Synode worden vastgesteld. Eigenlik is alleen de Schrift de belijdenis. Men loochent dus het werk van de H. Geest in de eeuwen die voorbij zijn en verbreekt het verband met het verleden. Geen wonder dan ook, dat het modernisme indrong.

Eis van dit beginsel is verder, dat elke Kongregatie geheel vrij zal zijn in het beroepen van Diënarèn, in de regeling van de eredienst en het uitoefenen van de tucht. Dan treedt hier ook niet de kerkeraad als gezaghebbend op, maar de *gemeente* zelf. In alle zaken moeten de gemeenteleden beslissen, terwijl de kerkeraad niets anders doet, dan de wil der gemeente uit te voeren. Dit stelsel verschilt

ten deze van het Kollegialistische alleen hierin, dat het gezag van de gemeente een *goddelijke* herkomst heeft.

Volgens deze opvatting is er ook geen onderscheiding van ambten mogelijk. Elke ouderling moet ook leeraar zijn. Tegenwoordig heeft men geen ouderlingen meer. Alleen Elders (dienaren) en Diakenen. De gemeente bestaat uit members (de eigenlijke leden), die de „bekeerden” zijn en door stemming tot het lidmaatschap zijn toegelaten. Verder bestaat zij uit de Society van hen die de godsdienstoefening bijwonen.

Eindelijk komen wij tot het *Gereformeerde stelsel* van kerkregering, gewoonlijk genoemd het Presbyteriale (presbyter—ouderling of oudste.)

Kenmerkend is hier dat men niet uitgaat van de grote zichtbare wereldkerk (zoals Rome), niet uitgaat van de nationale- of landskerk (zoals de Lutherse), ook niet uitgaat van een kerkgenootschap, waarvan de gemeenten slechts onderdeeljes zijn (zoals de Kollegialen), maar uitgaat van de *plaatselijke gemeente (of kerk)*, die beschouwd wordt als zelfstandige zichtbare openbaring van het lichaam van Christus.

Dit standpunt namen de Gereformeerden in omdat het Nieuwe Testament slechts melding maakt van zulke plaatselijke gemeenten. Zelfs waar er meer gemeenten dan één in dezelfde omtrek waren,

verenigt de apostel ze niet onder een algemene benaming van „Kerk,” maar noemt ze als afzonderlijke kerken of gemeenten (Gal. 1:2).

Die plaatselijke kerk of gemeente komt tot openbaring niet doordat er een priester aanwezig is (Rome), maar doordat er gelovigen zijn. Zij komen dan samen om op bevel van Christus, en als zijn instrumenten, de ambten in te stellen en te doen wat verder nodig is om de kerk als inrichting tot de dienst van Woord en Sakramenten daar te stellen. Dit doen de gelovigen krachtens het „ambt der gelovigen”. Voorts houden zij, krachtens datzelfde ambt, toezicht op de handelingen van de Kerkeraad. Vandaar de gedurige bekendstellingen.

De plaatselijke kerk of gemeente wordt bestuurd door de kerkeraad, in de naam van Christus. Een andere bestuursmacht kennen de Gereformeerden niet. De meerdere vergaderingen (Classis, Algemene Vergadering en Synode) zijn eigenlijk maar vergaderingen van plaatselijke kerken met afgeleide macht en hebben daarom ook *mindere* bevoegdheid dan de kerkeraad. Zij kunnen slechts die zaken afhandelen, welke in de mindere vergaderingen niet konden afgedaan worden. Zij kunnen geen predikanten beroepen of tucht oefenen, enz.

Wie onze Dordtse Kerkenorde nauwkeurig naleest, zal bemerken, dat de grondgedachte van de plaatselijke kerk als een gouden draad door al de artikels heengeweven is.

Maar nu onderscheiden zich de Gereformeerden

ook hierdoor dat zij, in tegenstelling met de Independenten, *een kerkverband erkennen*.

Dit kerkverband komt in het Nieuwe Testament niet zo duidelijk uit, omdat alles nog in het begin was. Toch ontdekken wij reeds de eerste beginselen. Te Jeruzalem komen apostelen en ouderlingen in konvent samen om over gemeenschappelijke belangen te beraadslagen. (Handl. 15). In de rondreizende apostelen bezitten de gemeenten voorts een levende band van gemeenschap. Eindelijk, om nog dit bij wijze van voorbeeld te noemen, heeft Paulus in Griekenland een kollekte gehouden voor de verarmde broeders in Judéa: een andere openbaring dus van levenseenheid.

In onze Dordtse Kerkenorde heeft deze gedachte de zuiverste toepassing gevonden. Het Kerkverband, dat volgens Voetius beoogt: de bewaring, bevestiging en bevordering van de gemeenten in de belijdenis en praktijk van het gemeenschappelijk geloof—het kerkverband wordt gehandhaafd in onze Kerkenorde zonder dat het grondbeginsel van de plaatselijke kerk of gemeente schade lijdt.

Om klerikalisme te voorkomen moeten alle drie ambten ingesteld worden en moet gelijkheid tussen die ambten gehandhaafd worden.

Ten slotte zij nog aangestipt, dat de Gereformeerden in de kerk alleen het gezag van Christus en niet het gezag van de staat erkennen.

Na deze inleiding vinde hier nog een plaats het

voorwoord bij de uitgave van 1876, ondertekend door „L. J. du Plessis, M.P.A. Coetzee Jr. en D. Postma.”

„Onze bedoeling nu met dit „Voorwoord” is om te doen opmerken van welk een kracht de gemeenten deze Besluiten moeten beschouwen.

Zijn het Besluiten van Synoden der Gereformeerde Kerk, dan is het zeker ook het best met woorden van de Oud-Gereformeerde Kerk de kracht van zodanige Besluiten of Bepalingen aan te wijzen.

Zien wij dan vooreerst in wat onze Geloofsbelijdenis zegt, art. XXXII :

„Hier intussen geloven wij, hoewel het nuttelik en goed is, dat die regeerders der Kerk zijn, onder zich zekere ordinantie instellen en bevestigen tot onderhouding van het lichaam der Kerk, dat zij nochtans zich wel moeten wachten af te wijken van hetgeen ons Christus, onze enige Meester, geordineerd heeft.

„En daarom verwerpen wij alle menselijke vonden en alle wetten, die men zoude willen invoeren, om God te dienen, en door dezelve de consciëntien te binden en te dwingen, in wat manieren het zoude mogen zijn. *Zo nemen we dan alleen aan hetgeen dienstelik is om eendrachtigheid en enigheid te voeden en te bewaren, en alles te onderhouden in de gehoorzaamheid Gods: Waartoe geëist wordt de ekskommunikatie of ban, die daar geschiedt naar den Woorde Gods, met hetgene daaraan hangt.*”

Ten andere, art. LXXXVI van onze Kerken-

orde (zijnde het slot-artikel van alle Gereformeerde Synoden van vroeger tijd) :

„Deze Artikelen, de wettelijke ordening van de Kerken aangaande, zijn alzo gesteld en aangenomen met gemeen akkoord, dat ze (zo het profijt van de Kerken anders vereist) veranderd, vermeerderd of verminderd mogen en behoren te worden. Het zal nochtans geen biezondere Gemeente, Classis of Synode vrijstaan zulks te doen, maar zij zullen naarstigheid doen om die te onderhouden totdat anders van een Generale of Nationale Synode verordend worde.”

Ten derde, hetgeen de Oud-Gereformeerde Kerk zelf tot verklaring van kerkelijke besluiten zegt, in het einde van de oude voorrede voor het Kerkelijk Handboekje :

„Aangaande de kerkelijke instellingen, van de Kerk gemaakt, en van dewelke geen bevel in Gods Woord wordt gevonden, heeft de Gereformeerde Kerk tot nog toe geleerd, dat nademaal Christus de Christenen van het juk der kerkelijke plechtigheden, bestaande in onderscheid van spijs, onderhouding der Feestdagen, en zo voorts, verlost heeft, niemand hun wederom enig juk behoort op te leggen, of onder menselijke inzettingen dienstbaar te maken; Hand. 15:10; Gal. 5:1, dat men de Christenen niet beneme hun vrijheid die ze van Christus ontvangen hebben.”

Eindelijk art. XXXI onzer Kerkenorde: „zo iemand zich beklaagt door de uitspraak der min-

dere vergadering verongelijkt te zijn, diezelve zal zich op een meerdere kerkelijke vergadering beroepen mogen en hetgeen door de meeste stemmen goedgevonden is, zal voor vast en bondig gehouden worden. Tenzij dat het bewezen worde te strijden tegen het Woord Gods, of tegen de Artikelen in deze Generale Synode besloten, zolang als die door geen andere Generale Synode veranderd zijn."

Uit het vorenstaande blijkt, dat de Gereformeerde Kerk vrijmoedigheid heeft Kerkenorde vast te stellen en Besluiten te maken dienstig voor de goede regering der kerk, al heeft zij daarvan geen uitgedrukt bevel des Heeren in Gods Woord.

Vervullende also wat Paulus zegt: „Filipp. 4 : 8, nl. voor de goede Kerkregering te bedenken: Al wat waarachtig is, al wat eerlik is, al wat rechtvaardig is, al wat wel luidt."

Evenwel wenst diezelfde Gereformeerde Kerk opgemerkt te hebben dat Kerkelijke Besluiten geen goddelijk gezag hebben en nochtans, dat zij redelijkerwijze voor elk verbindend zijn zo lang zij niet strijden tegen Gods Woord en Algemene Kerkenorde, al heeft men dan ook in de minderheid gestemd.

Zo willen wij dan ook hopen, dat deze „Verzameling van de Algemene Besluiten der Synoden der Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika," also door al onze kerkeraden en gemeenten worden ontvangen en behartigd tot bevordering van de goede stichting en opbouwning van de Gemeente des Heeren."

KERKENORDENING

van de Gereformeerde Gemeenten in
Zuid-Afrika, benevens de daaraan
verbonden synodale besluiten.

De Dordtse Kerkenordering van 1618—1619 is aangenomen als algemene Kerkenorde voor de Gereformeerde Gemeenten in Zuid-Afrika, om daarnaar te handelen in de kerkregering voor zover zij in de onderscheidene landen naar de gelegenheid der gemeenten kan worden toegepast (Syn. Reddersburg, 1862, art. 19).

Door de synode van Steijnsburg 1913 werd besloten tot herziening van de Dordtse Kerkenordering op de grondslag van de revisie door de Gereformeerde kerken in Nederland aangenomen op de Synode van Utrecht 1905 (zie Bijlage IX).

Art. I.

Om goede orde in de gemeente van Christus te onderhouden, zijn daarin nodig: de diensten; samenkomsten; opzicht der leer, Sakramenten en ceremoniën; en Christelike straf; waarvan hierna ordelijk zal gehandeld worden.

VAN DE DIENSTEN.

Art. II.

De diensten zijn vierderlei: van de Dienaren des Woords, van de Doctoren, van de Ouderlingen en van de Diakenen.

Art. III.

Het zal niemand, alhoewel hij een Doctor, Ouderling of Diaken is, geoorloofd zijn de dienst des Woords en der Sakramenten te betreden, zonder wettelijk daartoe beroepen te zijn. En wanneer iemand daar tegen doet en meermalen vermaand zijnde niet aflaat, zo zal de Classe oordelen, of men hem voor een scheurmaker verklaren of op enige andere wijze straffen zal.

2) De Synode van Burgersdorp 1873 verklaarde, dat onze Algemene Vergaderingen in elk land vooralsnog in zich verenigen de werkzaamheden van de Classicale en Provinciale Vergaderingen van welke onze Kerkenorde spreekt.

Art. IV.

De wettelijke beroeping dergenen, die tevoren in de dienst niet geweest zijn, zowel in de steden als ten plattelande, bestaat:

Ten eerste, in de verkiezing, dewelke na voorgaande gebeden geschieden zal door de Kerkeraad en de Diakenen, met onderhouding van de regeling, die daarvoor plaatselijk in gebruik of door de Ker-

keraad vastgesteld is, en van de kerkelijke ordi-
nantie, dat alleen diegenen voor het eerst tot de
dienst des Woords kunnen beroepen worden, die
door de Classe, waarin zij wonen, praeparatoir ge-
eksamineerd zijn; en voorts in Kerken met niet
meer dan één Dienaar ook met advies van de Classe
of van de hiertoe door de Classe aangewezen konsu-
lent, waar zulks tot nog toe gebruikelijk is geweest;

Ten andere in de eksaminatie of onderzoeking
beide van leer en van leven, dewelke staan zal bij
de Classe, aan welke de beroeping ter approbatie
is voor te stellen, en geschieden zal ten overstaan
van de Gedeputeerden der Partikuliere Synode of
enige derzelven;

Ten derde, in de approbatie en goedkeuring van
de lidmaten der Gereformeerde gemeente van de
plaats, wanneer, de naam des Dienaars de tijd van
veertien dagen in de Kerk afgekondigd zijnde, geen
hindernis daartegen komt;

Ten laatste, in de openlike bevestiging voor de
gemeente, dewelke met behoorlike stipulatiën en
afvragingen, vermaningen en gebed en oplegging
der handen van de Dienaar, die de bevestiging doet
(en van de andere Dienaren, die mede tegenwoor-
dig zijn) toegaan zal, naar het Formulier daarvan
zijnde.

De Synode van Steynsburg 1913 besloot :

a. Dat het Voorbereidend Eksamen bij de Kura-
toren vergadering beruste, zodat deze de aan-

komende studenten beroepbaar stelle. Het omvat het Kandidaats-eksamen, het houden van een predikatie en het onderzoek naar de beweegredenen tot het ambt.

b. Dat het Proponents-eksamen geschiede door de Algemene Vergadering van die provincie, waaruit de kandidaat afkomstig is, of waarin zijn ouders wonen.

c. Dat minstens veertien dagen voor het Proponents-eksamen bij de roepende gemeente van de Algemene Vergadering aanwezig moet zijn: bewijs van goede uitslag van Kandidaats- en Voorbereidend examen, waardoor de kandidaat beroepbaar is gesteld; alsmede attestatie van de gemeente onder welke hij de laatste vier jaren heeft verkeerd.

d. Dat het Proponents-eksamen minstens twee uur duurt en omvat:

1. Het houden van een leerrede door de kandidaat over een door hemzelf te kiezen tekst;

2. Het mondeling examen omtrent de dogmatiek en vakken, die de uitoefening van het ambt betreffen, n.l. homilietiek, katechetiek, pastoraal, liturgiek en kerkrecht.

3. Na gunstige afloop zal de kandidaat het formulier ondertekenen, dat voor dienaren des Woords is vastgesteld (Bijlage XII Hand. Syn. Steynsburg).

De Synode van Middelburg 1904 besloot :

Kerkelijke getuigenis en beroepbaarstelling onzerzijds wordt ook geëist van Kandidaten in de Theologie en Proponenten uit de erkende Gereformeerde Kerken in Nederland en Amerika, die niet weer geëksamineerd zullen worden, maar wel tot een broederlik onderhoud met 't Kuratorium gehouden zullen zijn (Art. 125).

„De erkende Gereformeerde Kerken zijn die met welke onze Kerk tans in korrespondentie is, n.l. de Gereformeerde Kerken in Nederland, en de Christelike Gereformeerde Kerk van Noord Amerika (Art. 134).

Art. V.

Aangaande de Dienaars, die nu alrede in de dienst des Woords zijnde tot een andere gemeente beroepen worden, zal desgelijks zodanige beroeping geschieden, zowel in de steden als ten platten lande, door de Kerkeraad en de Diakenen, met onderhouding van de regeling, die daarvoor plaatselik in gebruik of door de Kerkeraad vastgesteld is, en van de generale kerkelijke ordinantiën over de beroepbaarheid van hen, die buiten de Gereformeerde Gemeenten in Zuid Afrika gediend hebben; in Kerken met niet meer dan één Dienaar ook met advies van de Classe of van de hiertoe door de Classe aangewezene konsulent, waar zulks tot nog toe gebruikelik is geweest; en voorts in alle Kerken met approbatie van de Classe, aan welke de voorzeide beroepenen

vertonen zullen goede kerkelijke attestatie van leer en leven, en met approbatie van de lidmaten der Gereformeerde Gemeente van de plaats, wanneer de naam des Dienaars de tijd van veertien dagen haar voorgesteld zijnde, geen hindernis daartegen komt; waarna de beroepenen met voorgaande stipulatiën en gebeden zullen bevestigd worden, naar het Formulier daarvan zijnde.

Art. VI.

Ook zal geen dienaar dienst mogen aannemen in enige partikuliere heerlikheden, 1) gasthuizen, 2) of anderszins, tenzij dat hij voorheen geadmitteerd en toegelaten zij, volgens de voorgaande artikelen; en hij zal ook niet minder dan andere aan de Kerkenordening onderworpen zijn.

Art. VII.

Niemand zal tot de dienst des Woords beroepen worden, zonder dat men hem in een bepaalde plaats stelle, ten ware dat hij gezonden worde om hier of daar kerken te vergaderen.

Art. VIII.

Men zal geen schoolmeesters, handwerkslieden of anderen, die niet gestudeerd hebben, tot het predik-

1) Met het woord „heerlikheden” wordt bedoeld het gebied en de opwonende mensen van een adellik landgoed.

2) Gasthuizen waren huizen ter verzorging van inwonende gasten, inzonderheid oude mannen en vrouwen.

ambt toelaten, tenzij dat men verzekerd zij van hun singuliere gaven, godzaligheid, ootmoedigheid, zedigheid, goed verstand en diskretie, mitsgaders gaven van welsprekendheid. Zo wanneer dan zodanige personen zich tot de dienst presenteren, zal de Classe hen (indien het de Partikuliere Synode goedvindt) eerst eksamineren, en naardat zij hen in het eksamen bevindt, hen een tijd lang laten in 't privé proponéren, en dan voorts met hen handelen, zoals zij oordelen zal stichtelik te wezen.

Art. IX.

Nieuwelingen, mispriesters, monniken, en die anderszins enige sekte verlaten, zullen niet toegelaten worden tot de kerkedienst, dan met grote zorgvuldigheid en voorzichtigheid, nadat zij ook een zekere tijd eerst wel beproefd zijn.

Art. X.

Een Dienaar, eens wettelik beroepen zijnde, mag de gemeente, aan welke hij verbonden is 1), niet verlaten, om elders een beroeping op te volgen, zonder bewilliging van de Kerkeraad met de Diaconen 2), en met voorweten van de Classe, gelijk ook geen andere Kerk hem zal mogen ontvangen, eer hij wettelike getuigenis zijns afscheids van de Kerk en Classe, waar hij gediend heeft, vertoond hebbe.

1. Bij de losmaking van Dienaren, alsook bij de bevestiging van Dienaren en Proponenten zullen er Deputaten zijn namens de Algemene Vergadering,

bestaande uit twee leden van elk der twee naburige Kerkeraden benoemd door deze lichamen, samen met de Konsulent, welke Kommissie kennis moet geven van de afloop aan de Kerkeraad van de Korresponderende Gemeente van de Algemene Vergadering. (Syn. Middelburg 1904, art. 132).

2. De reiskosten dier Deputaten worden door de beroepende Gemeente gedragen. (Syn. Middelburg 1904, art. 132).

3. Inzake losmaking van een Dienaar zal de naaste Dienaar de Konsulent zijn (zie Art. 132, Syn. 1894).

Art. XI.

Aan de andere zijde zal de Kerkeraad, als representerende de gemeente, ook gehouden zijn hare Dienaars van behoorlik onderhoud te verzorgen, en hen niet uit hun dienst te ontslaan zonder kennis en approbatie van de Classe en van Deputaten der Partikuliere Synode.

Art. XII.

Dewijl een Dienaar des Woords, eens wettelik als boven beroepen zijnde, zijn leven lang aan de kerkedienst verbonden is, zo zal hem niet geoorloofd zijn, zich tot een andere staat des levens te begeeven, tenzij om grote en gewichtige oorzaken, waarvan de Classe kennis nemen en oordelen zal.

Art. XIII.

Zo het geschiedt dat enige Dienaars door ouderdom, ziekte of anderszins onbekwaam worden tot uitoefening van hun dienst, zo zullen zij nochtans desniettemin de eer en de naam van een Dienaar behouden, en van de Kerk, die zij gediend hebben, eerlijk in hun nooddrift (gelijk ook de weduwen en wezen van de Dienaren in 't gemeen) verzorgd worden.

REGLEMENT VOOR 'T ONDERSTEUNINGS-
FONDS TOT EEN GEREGELDE UITVOERING
VAN ART. 13 DER D. K. O.

Art. 1. 't Doel van dit fonds is, volgens Art. 13 der Kerkenorde, de Predikanten, die door ouderdom of ziekte onbekwaam worden voor de Dienst, te ondersteunen, alsmede in de behoeften van weduwen en wezen der Predikanten te voorzien.

De Synode hoopt, dat de Gemeenten het verstaan zullen, dat die ondersteuning geen armenverzorging is, maar strekt om Evangeliedienaren, ook wanneer zij onbekwaam zijn tot de Dienst, in staat te stellen te leven naar hun stand.

Art. 2. Om dit doel te bereiken, zal er een kas worden opgericht uit jaarlijkse bijdragen van Predikanten en Gemeenten, uit dankoffers bij openbare belijdenis en uit huweliksbevestiging.

Art. 3. De Predikanten zullen jaarliks betalen £2. De Professoren in de Theologie en de Professoren in de Letteren, als zij volgens de voorschriften onzer Kerk tot Proponent bevorderd zijn, zullen in dezen gelijkstaan met de Predikanten.

De Gemeenten zullen bijdragen voor elke honderd belijdende leden £2-10-0; en verder uit dankoffers bij openbare belijdenis naar plaatselijke regeling, en heffingen bij huweliksbevestiging van 5/- per paar.

Art. 4. (a) Emeriti Predikanten, Predikantsweduwen en wezen, die uit de kas ondersteuning verlangen, moeten zich bij de Kommissie van de kas aanmelden.

(b) Tot ondersteuning van de zodanigen zal de Kommissie gebruik maken van de renten van het kapitaal en van de contributies der gemeenten, terwijl de opbrengst van trouwen en dankoffers bij Openbare Belijdenis en de kontributies der leeraren jaarliks zullen gevoegd worden bij het kapitaal.

(c) De sommen die uitbetaald moeten worden, zullen jaarliks door de kommissie worden bepaald naar het vermogen der kas, met deze beperkingen :

Aan een emeritus predikant niet minder dan £75 en niet meer dan £125 p.a.

Aan een predikants-weduwe niet minder dan £75 en niet meer dan £100 p.a.

Voor elk kind van een emeritus of predikantsweduwe, zolang een of beide ouders nog in leven zijn £10 p.a.

Voor elk predikants-kind, dat geheel ouderloos is
£20 p.a.

In de beide laatste gevallen houdt de ondersteuning op zodra de kinderen de ouderdom van 18 jaren hebben bereikt of in het huwelijk treden.

Alles per jaar berekend bij verschenen kwartalen uit te betalen.

(d) Mocht er een biezonder geval zijn, waarvoor de kommissie een uitzondering zou willen maken, dan trede de kommissie in overleg met de Algem. Vergadering, waaronder zodanige persoon ressorteert.

(e) De Kerkeraad respektief moet het emeritaat kunnen toestaan op voor hem voldoende gronden, onderworpen aan de goedkeuring der Algemene Vergadering respektief, welke Algem. Vergadering ook het recht heeft de goedkeuring te weigeren of het besluit des Kerkerads te wijzigen, alles overeenkomstig artikel 43 onzer Kerkenorde.

Art 5. Zodra de weduwe komt te hertrouwen, houdt de ondersteuning op. Of ook de kinderen van de weduwe bij haar hertrouwen de ondersteuning uit de kas zullen verliezen, zal in ieder speciaal geval door de Kommissie beoordeeld worden. Maar de voorkinderen van de overleden leeraar, die geheel wezen geworden zijn bij zijn overlijden, verliezen de ondersteuning niet.

Ook wanneer zodanige emeritus, weduwe of kind ophoudt lidmaat der Geref. Kerk te zijn, houdt de

ondersteuning op. Als een emeritus predikant komt te trouwen of te hertrouwen zal na zijn dood noch zijn weduwe noch de kinderen uit zulk huwelijk gesproten aanspraak op ondersteuning uit de kas hebben.

Art. 6. *of die voor hem hebben*
 Onttrekt een leeraar zich van de door de Synode gestelde bijdrage, dan verliest hij voor zich en zijne weduwe en kinderen alle aanspraak op ondersteuning uit de kas.

Art. 7. Onttrekt een gemeente zich geheel of gedeeltelijk aan de door de Synode gestelde bijdrage, dan moeten zodanige gemeenten, indien zij later voor haar leeraar of zijn weduwe en kinderen aanspraak op de kas willen hebben, al het achterstallige aanzuiveren; of zo niet zal zodanige gemeente ~~en konsulents-gemeenten~~ door hem bediend, hem als hij Emeritus wordt of zijn weduwe uitbetalen de som van £100 p.a.; en voor elk zijner kinderen £10 p.a.; voor elk kind dat geheel ouderloos is £20 p.a. totdat de kinderen de ouderdom van 18 jaren hebben bereikt of in het huwelijk treden. Terwijl de leeraar voor zich en zijne weduwe daarenboven nog aanspraak heeft op de kas voor een som van hoogstens £50 p.a.

Art. 8. Indien predikanten en professoren uit eigen beweging uit de dienst treden, zonder emeritus geworden te zijn, of ook als zij *wettig* van hun bediening afgezet zijn, hebben zij *ipso facto* (metter-

daad) ook alle aanspraak voor zichzelf en hun weduwen en kinderen verbeurd.

Als Emeriti predikanten, predikants-weduwen en wezen zich zodanig gedragen, dat zij onder kerkelijke censuur worden gesteld, zal het aan het oordeel der Algem. Vergadering respectief staan, of de ondersteuning uit de kas door zodanige personen genoten al dan niet hetzij tijdelijk hetzij geheel gestaakt zal worden.

Art. 9. Een predikantsweduwe zal gedurende de eerste zes maanden het volle recht hebben op het volle salaris van haar overleden man en het gebruik van de pastorie; terwijl de andere predikanten gedurende genoemde tijd de diensten gratis zullen waarnemen. Natuurlijk heeft de weduwe gedurende die tijd geen aanspraak voor zichzelf noch voor haar kinderen op ondersteuning uit de kas.

Art. 10. Terstond na de dood van de predikant zal de betrokken Kerkeraad kennis geven aan het bestuur der kas.

Art. 11. Wanneer een emeritus predikant of weduwe of ouderloos kind, die ondersteuning geniet, sterft, zal de Kerkeraad, waaronder die persoon behoort, verplicht wezen aan het bestuur der kas daarvan terstond kennis te geven; ook wanneer zodanig kind de ouderdom van 18 jaren bereikt heeft of in het huwelijk treedt.

Terstond na het overlijden van een kind van

een emeritus of weduwe zal de emeritus of weduwe verplicht wezen aan het bestuur der kas daarvan kennis te geven; ook wanneer zodanig kind de ouderdom van 18 jaren bereikt of in het huwelijk treedt.

Art. 12. De administratie van de kas zal bestaan uit de kuratoren der Theologische School, door de respectieve Algemene Vergaderingen te worden benoemd.

Art. 13. De Kuratoren hebben het recht hun eigene huishoudelijke bepalingen te maken onder goedkeuring van de Synode en doen bij elke Synodale Vergadering verslag.

De Kuratoren verkiezen hun eigen Penningmeester, aan wie alle gelden opgezonden zullen worden.

Art. 14. Indien het onverhoopt mocht gebeuren, dat de bijdragen, zoals voorgeschreven in art. 3, in de behoeften niet kunnen voorzien, dan treden de Kuratoren, zo de Synode niet zit, in overleg met de Algem. Vergaderingen der drie landen.

Art. 15. De Synode behoudt zich het recht voor in hare vergadering de veranderingen, die zij nodig acht, in het Reglement te maken.

ART. XIV.

Zo enige Dienaars om de voorschreven of enige andere oorzaken hun dienst voor een tijd onderloten

moesten, 't welk zonder advies van de Kerkeraad niet geschieden zal, zo zullen zij nochtans ten allen tijde de beroeping van de Gemeente onderworpen zijn en blijven.

ART. XV.

Het zal niemand geoorloofd zijn, de dienst van zijn Kerk onderlatende, of in geen vaste dienst zijnde, hier en daar te gaan prediken buiten konsent en autoriteit van de Synode of Classe. Gelijk ook niemand in een andere Kerk enige predikatie zal mogen doen of Sakramenten bedienen, zonder bewilliging des Kerkerads van die Kerk.

ART. XVI.

Der Dienaren ambt is, in de gebeden en bediening des Woords aan te houden, de Sakramenten uit te reiken, op hun Medebroeders, Ouderlingen en Diakenen, zowel als de gemeente, goede acht te nemen, en ten laatste met de Ouderlingen de kerkelijke discipline te oefenen, en te bezorgen dat alles eerlik en met orde geschiede.

ART. XVII.

Onder de dienaren des Woords zal gelijkheid gehouden worden, aangaande de lasten van hun dienst, zowel als in andere dingen, zoveel mogelijk is, volgens het oordeel van de Kerkeraad, en (dies van node zijnde) van de Classe; hetwelk ook in Ouderlingen en Diakenen te onderhouden is.

ART. XVIII.

Het ambt der Doctoren of Professoren in de Theologie is, de Heilige Schrifture uit te leggen, en de zuivere leer tegen de ketterijen en dolingen voor te staan.

ART. XIX.

De gemeenten zullen, voor zoveel nodig, arbeiden dat er studenten in de Theologie zijn, die door haar onderhouden worden.

Voor de Kas van Behoeftige Studenten, door de Kuratoren der Theologiese School beheerd, werd in alle gemeenten viermaal 's jaars bij nabetrachtingsdiensten gekollekteerd.

De Synode van Steynsburg 1913, art. 39, besloot echter om voortaan slechts drie kollekten voor deze kas te vragen en sprak de wenselijkheid uit, dat de vierde kollekte voor 'n Kas voor de opleiding van onderwijzers zal afgezonderd worden.

ART. XX.

In de Kerken, waar personen zijn, die volgens Art. 8 bekwaam zijn geoordeeld om tot de dienst des Woords te worden voorbereid, zal men tot hun oefening het gebruik der propositiën kunnen instellen.

ART. XXI.

De Kerkeraden zullen alomme toezien, dat er goede schoolmeesters zijn, die niet alleen de kinde-

ren leren lezen, schrijven, spraken en vrije kunsten, maar ook dezelve in de godzaligheid en in de Katechismus onderwijzen.

ART. XXII

De Ouderlingen zullen door het oordeel des Kerkerads en der Diakenen verkozen worden, volgens de regeling, die daarvoor plaatselik in gebruik of door de Kerkeraad vastgesteld is; bij welke regeling het naar de gelegenheid van iedere Kerk vrij zal zijn, van tevoren de gemeenteleden in staat te stellen op geschikte personen de aandacht te vestigen, en voorts vrij zal zijn, voor de verkiezing zelve zoveel ouderlingen, als er van node zijn, aan de gemeente voor te stellen, om, van diezelve (ten ware dat er enig beletsel voorviel) geapprobeerd en goedgekeurd zijnde, met openbare gebeden en stipulatiën bevestigd te worden, of een dubbel getal aan de gemeente voor te stellen, om het door haar gekozen halve deel op dezelfde wijze in de dienst te bevestigen, volgens het Formulier daarvan zijnde.

ART. XXIII

Der Ouderlingen ambt is, behalve hetgene dat boven, in Art. 16, gezegd is hun met de Dienaar des Woords gemeen te zijn, opzicht te hebben, dat de Dienaren, mitsgaders hun andere Medehelpers en Diakenen hun ambt getrouwelik bedienen, en de bezoeking te doen, naardat de gelegenheid van tijd en van plaats tot stichting van de gemeente, zo voor

als na het Nachtmal, kan lijden, om biezonder de lidmaten van de gemeente te vertroosten en te onderwijzen, en ook anderen tot de Christelike religie te vermanen.

ART. XXIV

Dezelfde wijze, die van de Ouderlingen gezegd is, zal men ook onderhouden in de verkiezing, approbatie en bevestiging van de Diakenen.

ART. XXV

Der Diakenen eigen ambt is, de aalmoezen en andere armengoederen naarstiglik te verzamelen, en die getrouwelik en vlijtiglik, naar de eis van de behoeftigen, beide van de ingezetenen en vreemden, met gemeen advies uit te delen, de benauwden te bezoeken en te vertroosten, en wel toe te zien, dat de aalmoezen niet misbruikt worden; waarvan zij rekening zullen doen in de Kerkeraad, en ook (zo iemand daar bij wil zijn) voor de gemeente, op zulke tijd als de Kerkeraad het goedvinden zal.

ART. XXVI

De Diakenen zullen ter plaatse waar huizzittenmeesters 1) of andere aalmoezeniers 2) zijn, van dezen begeren goede korrespondentie met hen te willen

1) Huizzittenmeester bet. Lid van een burgerlik armbestuur.

2) Aalmoezenier bet. hetzelfde.

houden, ten einde de aalmoezen te beter uitgedeeld mogen worden onder degenen die meest gebrek hebben.

ART. XXVII

De Ouderlingen en Diakenen zullen naar plaatselijke regeling twee of meer jaren dienen, en alle jaar zal een evenredig deel aftreden. De aftredenden zullen door anderen vervangen worden, ten ware dat de gelegenheid en het profijt van enige Kerk, bij de uitvoering van Artt. 22 en 24, een herkiezing raadzaam maken.

De Synode van 1907 besloot : daar er in de Heilige Schrift geen bepaalde uitspraak ten opzichte van de diensttijd van Ouderlingen en Diakenen gevonden wordt, en dus zowel Art. 27 als onze wijze van doen gerechtvaardigd is, is de Synode van oordeel dat geen bindende bepaling door de Synode moet gemaakt worden. (Art. 70).

ART. XXVIII

Gelijk het ambt van de Christelike overheden is, de heilige kerkedienst in alle manieren te bevorderen, dezelve met haar eksempl de onderdanen te rekommanderen, en aan de Predikanten, Ouderlingen en Diakenen in alle voorvallende nood de hand te bieden, en bij haar goede ordening te beschermen, also zijn alle Predikanten, Ouderlingen en Diakenen schuldig, de ganse gemeente vlijtiglik en oprechtelik in te scherpen de gehoorzaamheid, lief-

de en eerbiedinge, die zij de Magistraten schuldig zijn; en zullen alle kerkelijke personen met hun goed eksempel in dezen de gemeente voorgaan, en door behoorlik respekt en korrespondentie de gunst van de Overheden tot de Kerken zoeken te verwekken en te behouden; teneinde, een ieder het zijne, in des Heeren vreeze, ter wederzijde doende, alle achterdenken en wantrouwen moge worden voorkomen, en goede eendracht tot der Kerken welstand onderhouden.

VAN DE KERKELIKE SAMENKOMSTEN.

Art. XXIX.

Vierderlei kerkelijke samenkomsten zullen onderhouden worden: de Kerkeraad, de Classikale vergaderingen, de Partikuliere Synode, en de Generale of Nationale.

De Synode van 1891, art. 93 besloot dat het Kworum van de onderscheidene kerkelijke samenkomsten zal zijn twee-derde. Als verscheidene leden des Kerkeraad in een zaak zodanig persoonlijk betrokken zijn, dat zij geen zitting kunnen nemen, en er als dan geen kworum overblijft, dan moet het gerekend worden volgens 't aantal leden dat nog overblijft. Worden dan objekties gemaakt tegen de gehele Kerkeraad, dan moet, volgens de Kerkenorde, de meerdere vergadering in de zaak handelen.

Aangaande het stemmen in kerkelijke samenkomsten werd door verschillende Synoden het volgende vastgesteld :

(i) De stemming over personen en zaken geschiedt bij volstreckte meerderheid. Blanko stemmen worden niet geteld bij het aantal geldige stemmen. De meerderheid wordt gevormd bij een even getal door de helft plus één; bij een oneven getal door één te tellen bij de helft van het geheel min één, bijv. van 15 is de meerderheid 8. (Zie art. 176, Synode 1910).

(ii) Aangaande de staking van stemmen over zaken besloot de Synode van 1910, art. 176, dat in het oude besluit geschrapt zullen worden de woorden : „en dat bij het staken der stemmen over zaken, de Voorzitter een beslissende stem zal hebben.” De Synode van 1873, art. 173, besloot, dat bij 't staken der stemmen over personen, met plechtige aanroeping van de Naam des Heeren, geloot zal worden. Dit heeft echter geen betrekking op kandidaten tot de Heilige Dienst. Bij het staken der stemmen over de al of niet toelating tot de heilige bediening zal dit beschouwd worden als niet-toelating.

(iii) De Synode van 1882, art. 141, oordeelde, dat zolang de diakenen mede tot de samenstelling van de Kerkeraad behoren, gelijk tot nog toe bij onze Kerk 't geval is, zij in de vergadering in alles een gelijkwaardige stem hebben met de leeraar en

de ouderling. Maar buiten de vergadering zijn hun werkzaamheden van die der ouderlingen onderscheiden.

Art. XXX.

In deze samenkomsten zullen geen andere dan kerkelijke zaken, en dezelve op kerkelijke wijze, verhandeld worden. In meerdere vergaderingen zal men niet handelen, dan 'tgene dat in mindere niet heeft afgehandeld kunnen worden, of dat tot de Kerken der meerdere vergadering in 't gemeen behoort.

Art. XXXI.

Zo iemand zich beklagt door de uitspraak der mindere vergadering verongelijkt te zijn, dezelve zal zich op een meerdere kerkelijke vergadering beroepen mogen; en 'tgene door de meeste stemmen goedgevonden is, zal voor vast en bondig gehouden worden. Tenzij dat het bewezen worde te strijden tegen het Woord Gods, of tegen de Artikelen in deze Generale Synode besloten, zo lang als dezelve door geen andere Generale Synode veranderd zijn.

(a) De Synode van 1894, art. 117 besloot dat zo iemand, volgens dit artikel, wil appelleren, hij van zijn voornemen kennis moet geven aan zijn Kerke-raad binnen de tijd van 14 dagen na ontvangst van de uitspraak des Kerke-raads. En de Appellant is verplicht bij de meerdere Vergadering persoonlijk tegenwoordig te zijn.

Art. XXXII.

De handelingen van alle samenkomsten zullen met aanroeping van de Naam Gods aangevangen, en met een dankzegging besloten worden.

Art. XXXIII.

Die tot de samenkomsten afgezonden worden, zullen hun kredentiebrieven en instruktiën, ondertekend zijnde van degenen die ze zenden, medebrengen, en deze zullen keurstemmen hebben, ten ware in zaken, die hun personen of Kerken in het bijzonder aangaan.

De Synode van 1876, art. 243 besloot, dat de lastbrieven voor de afgevaardigden naar meerdere vergaderingen zullen ondertekend zijn door praeses en scriba.

Art. XXXIV.

In alle samenkomsten zal bij de praeses een scriba gevoegd worden, om naarstiglijk op te schrijven 'tgene waardig is opgetekend te zijn.

Art. XXXV.

Het ambt van de praeses is, voor te stellen en te verklaren 'tgene te verhandelen is; toe te zien dat een iegelijk zijn orde houde in 't spreken; de knibbelachtigen en die te heftig zijn in 't spreken, te bevelen dat zij zwijgen; en over dezelve, geen gehoor gevende, de behoorlike censuur te laten gaan. Voorts zal zijn ambt uitgaan, wanneer de samenkomst scheidt.

Art. XXXVI.

't Zelfde zeggen heeft de Classe over de Kerkeraad, 'twelk de Partikuliere Synode heeft over de Classe, en de Generale Synode over de Partikuliere.

Art. XXXVII.

In alle Kerken zal een Kerkeraad zijn, bestaande uit de Dienaren des Woords en de Ouderlingen, dewelke altans in grotere gemeenten in de regel alle weken eens tezamen komen zullen, alwaar de Dienaar des Woords (of de Dienaren, zo daar meerdere zijn, bij beurte) presideren en de aktie regeren zal.

Art. XXXVIII.

Welverstaande, dat in de plaatsen, waar de kerkeraad voor het eerst of opnieuw is op te richten, 't zelve niet geschiede, dan met advies van de Classe. En waar het getal van de Ouderlingen klein is, zullen de Diakenen door plaatselijke regeling mede tot de Kerkeraad kunnen genomen worden; hetgeen altijd geschieden zal, waar dit getal op minder dan drie is bepaald.

De Synode van 1873, art. 165, heeft besloten, dat er geen nieuwe gemeenten zullen gesticht worden, dan na goedkeuring van de Algemene Vergadering respektief.

Deze toestemming wordt, volgens de Synode van 1876, art. 188, ook vereist van beide respektieve

Algemene Vergaderingen wanneer de leden van de nieuwe gemeente tot twee Provincies behoren. Deze besluiten zijn ook van kracht, wanneer stichting verlangd wordt door personen, die nog niet in kerkverband met de Gereformeerde Gemeenten in Zuid Afrika leefden.

Bij kwestie over de grenzen van een nieuwe gemeente, wenden de kerkeraden zich tot de Algemene Vergadering; anders laat ze dat over aan de respektieve kerkeraden.

Art. XXXIX.

Plaatsen, waar nog geen Kerkeraad zijn kan, zullen door de Classe onder de zorg van een genabuurde Kerkeraad gesteld worden.

De Synode van 1897, art. 36, besefte, hoe gewichtig en noodzakelijk het is voor de Geref. Gemeenten in Zuid Afrika, om de geestelike belangen van lidmaten te behartigen, die verspreid wonen en niet bepaald onder de een of andere gemeente sorteren; zij besloot daarom, dat in de eerste plaats de naaste Kerkeraad voor deze lidmaten zal doen wat hij kan; kan hij dit niet alleen doen, dan zal hij zich om hulp wenden tot één of meer genabuurde Kerkeraden; en wanneer zelfs dan nog niets kan gedaan worden, zal zodanige Kerkeraad of Kerkeraden zich tot de Algemene Vergadering respektief wenden.

Art. XL.

Desgelijks zullen de Diakenen samenkomen, waar zulks nodig is alle weken, om met aanroeping van de Naam Gods, van de zaken, hun ambt betreffende, te handelen, waartoe de Dienaren goed opzicht zullen nemen, en zo nodig zich daarbij laten vinden.

Art. XLI.

De Classikale vergaderingen zullen bestaan uit genabuurde Kerken, dewelke elk een Dienaar en een Ouderling ter plaatse en tijd bij hen in het scheiden van elke vergadering goedgevonden (zo nochtans, dat men het boven de drie maanden niet uitstelle), daarhenen met behoorlike kredentie afvaardigen zullen; in welke samenkomsten de Dienaars bij beurte of anderszins die van dezelve vergadering verkoren wordt, presideren zullen, zo nochtans, dat dezelfde tweemaal achtereen niet zal mogen verkoren worden. Voorts zal de praeses onder anderen een iegelijk afvragen, of zij in hun Kerken hun kerke-raadsvergadering houden; of de kerkelijke discipline geoeffend wordt; of de armen en scholen bezorgd worden; ten laatste, of er iets is, waarin zij het oordeel en de hulp der Classe tot rechte instelling van hun Kerk behoeven. En eindelijk zullen in de laatste vergadering vóór de Partikuliere Synode verkoren worden, die op deze Synode gaan zullen.

VERSLAG AAN DE ALG. VERGADERING.

Ingevolge art. 41 onzer Kerkorde en in stede van kerkvisitatie zullen in de Algemene Vergaderingen door de Voorzitter telken jare de navolgende vragen voorgelegd worden, schriftelik door elke kerkeraad te beantwoorden :

Vraag 1. Of er in de regel *tweemaal* op de dag des Heeren gepredikt wordt?

Vraag 2. Of er ook geregeld volgens de Katechismus gepredikt wordt?

Vraag 3. Of er Zondags en in de week ook met de jeugd gekatechiseerd wordt?

Vraag 4. Of de predikatiën gedaan worden *eenvoudig naar Gods Woord*?

Vraag 5. Of 't Heilige Avondmaal geregeld, op de bepaalde tijden in 't jaar, gehouden wordt, met behoorlike voorbereiding en tuchttoefening, des vereist?

Vraag 6. Of de doop der jonge kinderen zo spoedig mogelijk bediend wordt?

Vraag 7. Of de Kerkeraad geregeld samenkomt, vooral vóór 't Heilig Avondmaal, om censura morum te kunnen houden?

Vraag 8. Of de armen behoorlik verzorgd worden?

Vraag 9. Hoe het gaat met 't onderwijs en de opvoeding der jeugd? *Wat wordt er gedaan in uwe gemeente van het Christel. stelling. On 1001*

Vraag 10. Wat wordt er in uwe Gemeente gedaan voor de uitbreiding van Gods koninkrijk?

Vraag 11. Of er ook iets is, waarin uwe Gemeente de raad of de hulp der Algemene Vergadering behoeft?

In vraag 2 moet het woord „geregeld” verstaan worden: Elke Zondag eenmaal, tenzij er omstandigheden zijn, die daarin wijziging vereisen, waarover dan elke Kerkeraad zelf moet oordelen.—Art. 132, Synode '79.

Betreffende vraag 6 is de bedoeling, of de Kerkeraad zorgt dat er van zijnentwege geen verzuim is in de bediening des doops. (Art. 81, Syn. '97).

Art. XLII.

Waar in een kerk meer predikanten zijn dan één, zullen ook zij, die niet volgens het voorgaande artikel afgevaardigd zijn, in de Classe mogen verschijnen en adviserende stem hebben.

Art. XLIII.

In 't einde van de Classikale, en andere meerdere samenkomsten, zal men Censuur houden over diegenen die iets strafwaardigs in de vergadering gedaan, of de vermaning van de mindere samenkomsten versmaad hebben.

Art. XLIV.

De Classe zal ook enige harer dienaren, ten minste twee, van de oudste, ervarenste en geschikste autoriseren, om in alle Kerken, van de steden zowel als van het platte land, alle jaar visitatie te doen, en toe te zien, of de Leeraars, Kerkeraden en Schoolmeesters hun ambt getrouwelijk waarnemen, bij de zuiverheid van de leer verblijven, de aangenomene orde in alles onderhouden, en de stichting van de gemeente, mitsgaders van de jonge jeugd, naar behoren, zoveel hun mogelijk is, met woorden en werken bevorderen; teneinde zij diegenen, die nalatig in het een of het ander bevonden worden, in tijds mogen broederlik vermanen, en met raad en daad alles tot vrede, opbouwning, en het meeste profijt van de Kerken en scholen helpen dirigéren. En iedere Classe zal deze visitatoren mogen continuéren in hun bediening, zo lang het haar zal goeddunken, ten ware dat de visitatoren zelve, om redenen, van dewelke de Classe oordelen zal, verzochten ontslagen te worden.

Art. XLV.

De Kerk, in dewelke de Classe, en desgelijks de Partikuliere of Generale Synode, samenkomt, zal zorg dragen, dat zij de Akten der voorgaande vergadering op de naastkomende bestelle.

De Syn. van Steynsburg 1913, art. 144, heeft de Kerkeraad van Burgersdorp aangewezen om de synodale archieven te bewaren, en heeft de Kerkeraad

den verzocht om alles wat van histories belang is, op te zenden naar het archief.

Art. XLVI.

De instruktiën van de dingen, die in meerdere vergaderingen te behandelen zijn, zullen niet eerder geschreven worden, voordat over de daarin voorgestelde punten de besluiten der voorgaande Synoden gelezen zijn, opdat 't gene eens afgehandeld is, niet wederom voorgesteld worde, ten ware dat men het achte veranderd te moeten zijn.

Art. XLVII.

Alle jaren (ten ware dat de nood een korter tijd vereiste) zullen enige, zoveel mogelijk tot dezelfde provinsie behorende, genabuurde Classen samenkomen, tot welke Partikuliere Synode uit iedere Classe twee Dienaars en twee Ouderlingen (welk getal door een Synode, die uit slechts drie of vier Classen bestaat, ook op drie kan gesteld worden) afgevaardigd zullen worden. In het scheiden, zowel van de Partikuliere als van de Generale Synode, zal een Kerk verordend worden, die last hebben zal, om met advies van de Classe de tijd en de plaats van de naaste Synode te stellen.

Art. XLVIII.

Het zal aan elke Synode vrijstaan, korrespondentie te verzoeken en te houden met hare genabuurde Synode of Synoden, in zulke forme, als zij meest profijtelik achten zullen voor de gemene stichting.

Art. XLIX.

Iedere Synode zal ook enigen deputeren, om alles wat de Synode geordonneerd heeft, te verrichten en in voorvallende zwaarigheden aan de Classen de hand te bieden, waarbij voor de onderscheidene belangen zoveel mogelijk afzonderlike groepen van deputaten te benoemen zijn, en om, altans ten getale van twee of drie, over alle peremptoire eksamens der aankomende predikanten te staan. En alle deze deputaten zullen van alle hunne handelingen goede notitie houden, om de Synode rapport te doen, en zo het geëist wordt, redenen te geven. Ook zullen zij niet ontslagen wezen van hun dienst, voor en alear de Synode zelve hen daarvan ontslaat.

O.m. zullen de volgende deputaten benoemd worden: (1) voor de korrespondentie met andere Kerken, binnen- en buitenlands; (2) voor korrespondentie met de regering; (3) voor de uitgave van de Almanak; (4) voor de uitgave van de Synodale besluiten; (5) voor de bewaring van de archieven; (6) voor de oproeping der Synode, waarvoor een plaatselijke kerk wordt aangewezen, die meteen zorgt voor het opstellen van de Agenda, het houden van het Kasboek en het uitreiken van de goedkope spoorwegkaartjes.

Art. I.

De Nationale Synode zal gewoonlik alle drie jaren eens gehouden worden, ten ware dat er enige dringende nood ware, om de tijd korter te nemen.

Tot deze zullen twee dienaren en twee Ouderlingen uit elke Partikuliere Synode afgezonden worden. Voorts zal de Kerk, die last heeft om de tijd en de plaats van de Generale Synode aan te wijzen, zo dezelve naar het oordeel van ten minste twee Partikuliere Synoden binnen de drie jaren te beroepen ware, met advies of onâer goedkeuring van hare Partikuliere Synode van de tijd en de plaats besluiten.

1. De Synode van 1897, Art. 41, achtte het beter voor de Gereformeerde Gemeenten in Zuid-Afrika, dat elke gemeente deputaten naar meerdere vergaderingen zende.

2. Dezelfde Synode besloot, art. 42, dat ieder Kerkeraad één leeraar en één ouderling zal afvaardigen; of, als de gemeente vakant is, twee ouderlingen.

3. Dezelfde Synode besloot, art. 57, dat elke gemeente 't bij Synodaal besluit vereiste getal afvaardigden zenden moet en waar dus twee of meer gemeenten samen één leeraar hebben, doch in alle andere opzichten zelfstandig zijn, moet de vertegenwoordiging op de volgende wijze geschieden: de predikant heeft zitting voor de plaats waar hij woont en de andere gemeenten zenden 't vereiste getal ouderlingen. Bij gebrek aan 'n genoegzaam getal ouderlingen kunnen ook broeders diakenen hun plaatsen vervangen.

4. De Synode van 1885, art. 10, besloot dat alle kennisgevingen van afwezigheid schriftelijk aan de Synode moeten gericht worden, met duidelijke opgave van redenen.

5. De Synode van 1897 besloot, dat de Professoren in de Theologie adviserende leden van de Synode en van de respektieve Algemene Vergaderingen zijn. Hun reis en verblijfkosten worden vergoed uit de respektieve kassen.

6. De Synode van 1894, art. 64, achtte het nuttig voor de geestelike belangen van de Kerk, dat de Synode om de beurt in de drie Provinciën zit en beschouwt het de plicht van de respektieve Algemene Vergaderingen om de gemeente, waar de Synode zit, te steunen in de ontvangst van de afgevaardigden. De regeling of verdeling van de verblijfkosten wordt aan de respektieve Algemene Vergaderingen overgelaten.

7. Aangaande Beschrijvingspunten en Kommissie-Verslagen besloot de Synode van 1897, artt. 13 en 14, dat deze drie maanden vóór de Synode zit, moeten opgezonden worden aan de Kerkeraad van de roepende gemeente, die ze 2 maanden vóór de Synode rondzendt. (Vgl. Syn. 1910, art. 50). Geen beschrijvingspunt zal na die tijd aangenomen worden dan met verlof der Synode. Hieronder echter zijn zaken van censuur niet begrepen. Voortaan zullen alleen beschrijvingspunten voor de Synode aangenomen

worden, die opgezonden zijn van de Kerkeraden en Algemene Vergaderingen.

8. De Synode van 1910, art. 180, besloot dat de Kuratoren van de Theol. School hun rapport in Januarië voor de Synode zit, zullen publiceren. Aan de Algemene Vergaderingen werd toen in bedenking gegeven haar zittingstijd in 't Synodale jaar wat vroeger te stellen.

Art. LI.

Voor de Gereformeerde Gemeenten van blanken in Afrika, buiten de Unie, wordt de wijze, waarop zij met de Gemeenten hier te lande in verband staan, door de Generale Synode geregeld.

Art. LII.

Desgelijks wordt de arbeid van de kerkelijke Zending in Afrika, voor zover deze algemene bepalingen nodig heeft, door de Generale Synode in een Zendingssorde geregeld.

VAN DE LEER, SAKRAMENTEN EN ANDERE CEREMONIEN.

Art. LIII.

De Dienaren des Woords Gods, en desgelijks de Professoren in de Theologie ('t welk ook de andere Professoren en insgelijks de Rektoren en Schoolmeesters wel betaamt) zullen de drie Formulieren van

enigheid van de Nederlandse Kerken ondertekenen, en de Dienaren des Woords, die zulks weigeren, zullen de facto 1) in hun dienst door de Kerkeraad of de Classe geschorst worden, tot ter tijd toe dat zij zich daarin geheelik verklaard zullen hebben, en indien zij hardnekkig in weigering blijven, zullen zij van hun dienst geheelik afgesteld worden.

Art. LIV.

Insgelijks zullen ook de Ouderlingen en Diakenen, en degenen die door een Classe als proponent worden toegelaten, de genoemde Formulieren van enigheid ondertekenen.

Art. LV.

Tot wering van de valse leringen en dwalingen, die door ketterse geschriften zeer toenemen, zullen de Dienaars en Ouderlingen de middelen gebruiken van lering, van wederlegging, van waarschuwing en van vermaning, zowel bij de dienst des Woords als bij de Christelike onderwijzing en bij het huisbezoek.

Art. LVI.

Het verbond Gods zal aan de kinderen van de Christenen met de Doop, zo haast als men de bediening daarvan hebben kan, verzegeld worden, en dat in openbare verzameling, wanneer Gods Woord gepredikt wordt.

1) Aanstonds ten gevolge van deze daad.

Art. LVII.

De Dienaars zullen hun best doen en daartoe arbeiden, dat de vader zijn kind ten Doop presentere. En in de gemeenten, waar men nevens de vader ook gevaders of getuigen bij de Doop neemt (welk gebruik, in zichzelf vrij zijnde, niet lichtelik te veranderen is), betaamt het, dat men neme die de zuijere leer toegedaan en vroom van wandel zijn.

1. Ter zake van Doopgetuigen besloot de synode van 1910, art. 123 aldus: Aangezien 't blijkt dat getuigen worden opgegeven bij 't dopen die niet erkend worden door de overheid als voogden van 't te dopen kind, en dus geen invloed hebben op de opvoeding van het kind, kan ieder Kerkeraad inschrijven wie hij wil, mits deze personen bekend staan als personen van christelike belijdenis en wandel.

2. Op de vraag: Hoe te handelen met kinderen van ouders, die wel door hun doop lidmaten der Kerk zijn, maar zelve nog geen belijdenis des geloofs hebben afgelegd?

Verklaarde de Synode van 1873, art. 154: Dat ook die kinderen gedoopt zullen worden.

Maar zolang die ouders nog geen belijdenis des geloofs hebben afgelegd, staan zij zelve niet over de doop van hunne kinderen, noch als getuigen, over die van andere lidmaten. Zij zullen tevens ernstig vermaand worden tot 't doen van belijdenis.

Art. LVIII.

De Dienaars zullen in het dopen, zo van de jonge kinderen als van de bejaarde personen, de Formulieren van de instelling en het gebruik van de Doop, welke tot dien einde onderscheidenlik beschreven zijn, gebruiken.

Art. LIX.

De bejaarden worden door de Doop de Christelike gemeente ingelijfd, en voor lidmaten van de gemeente aangenomen, en zijn daarom schuldig het Avondmaal des Heeren ook te gebruiken, 't welk zij bij hun Doop zullen beloven te doen.

LX.

De namen van de gedoopten, mitsgaders van de ouders en getuigen, en desgelijks de tijd van de Doop, zullen opgetekend worden.

LXI.

Men zal niemand ten Avondmaal des Heeren toelaten, dan die naar de gewoonheid der Kerk, tot dewelke hij zich voegt, belijdenis der Gereformeerde religie gedaan heeft, mitsgaders hebbende getuigenis van een vrome wandel, zonder welke ook degenen, die uit andere Kerken (gemeenten) komen, niet zullen toegelaten worden.

I. Met 't oog op 't ongeloof en de lichtzinnigheid van onze dagen heeft de Synode van 1876, art.

167, besloten, dat de hiervolgende vragen gebruikt zullen worden bij de openbare voorstelling der lidmaten.

(a) Ten eerste vraag ik u of gij van ganser harte gelooft en belijdt dat de boeken van het O. en N. Testament Gods enig en waarachtig Woord zijn, en dat daarin naar aanwijzing van de artikelen des christeliken geloofs, de enige volkomene en genoegzame leer der zaligheid begrepen is en in onze Kerk geleerd wordt.

(b) Ten tweede, of gij van ganser harte gelooft en bekent, dat wij in onszelf door de zonde gans bedorven zijn, en, tot alle goed werk onbekwaam zijnde, de zaligheid, uit en door onszelf, of door enige onzer verdiensten, geenszins kunnen verkrijgen?

(c) Ten derde, of gij van ganser harte gelooft en oprechtelijk belijdt, dat wij alleen uit loutere liefde en genade Gods, van wege de waardigheid van de verdiensten van Christus onzes enigen en volkomen Zaligmakers, door de verlichting en krachtige werking des Heiligen Geestes, door 't geloof de zaligheid ontvangen, en in dezelve tot 't einde toe, door Gods kracht behouden en bewaard worden?

(d) Ten laatste, of gij van ganser harte van voornemen zijt, bij dezelfde zuivere leer, door Gods genade tot 't einde van uw leven te volharden, en in godzaligheid te wandelen en tevens de kerkelijke regering zult eerbiedigen en u de kerkelijke tucht zult onderwerpen, zo gij u kwaamt te ontgaan?

2. De Synode van 1873, art. 182, heeft besloten : dat 'n iegelik die uit 'n kerkgenootschap tot de Geref. Kerk overkomt, door de volle kerkeraad of door 'n kommissie uit de kerkeraad zal worden onderzocht aangaande de redenen van overkomst.

Art. LXII.

Een iedere Kerk zal zulke manier van bediening des Avondmaals houden, als zij oordeelt tot de meeste stichting te dienen. Welverstaande nochtans, dat de uitwendige ceremoniën, in Gods Woord voorgeschreven, niet veranderd en alle superstitie vermeden worde en dat na de voleinding van de predikatie en van de gemene gebeden het Formulier des Avondmaals, mitsgaders het gebed daartoe dienende, zal worden gelezen.

Art. LXIII.

Het Avondmaal des Heeren zal ten minste alle twee of drie maanden gehouden worden.

Art. LXIV.

De bediening van het Avondmaal zal alleen geschieden, waar toezicht is van Ouderlingen, volgens kerkelijke orde, en in een openlike samenkomst van de gemeente.

Art. LXV.

Lijkpredikatiën of lijkdiensten zullen niet worden ingesteld.

Art. LXVI.

In tijden van oorlog, pestilentie, algemene volksrampen en andere grote zwaarigheden, waarvan de druk overal in de Kerken gevoeld wordt, zal een bededag uitgeschreven worden door de Classe, die daartoe door de laatste Generale Synode is aangewezen.

De Synode van 1910, art. 152, besloot dat iedere Algemene Vergadering een gemeente zal aanwijzen, die, wanneer vereist, een Bid- of Dankdag zal uitschrijven.

Art. LXVII.

De gemeenten zullen onderhouden, benevens de Zondag, ook de Kerstdag, Pasen, Pinksteren en Hemelvaartsdag. De onderhouding van de tweede feestdagen wordt in de vrijheid der Kerken gelaten.

Art. LXVIII.

De Dienaars zullen alomme des Zondags, gewoonlijk in de namiddagse predikatiën, de somma van de Christelijke leer, in de Katechismus, die tegenwoordig in de Nederlandse Kerken aangenomen is, vervat, kortelijk uitleggen, alzo dat dezelve, zoveel mogelijk, jaarliks mag geëindigd worden, volgens de afdeling van de Katechismus zelf daarop gemaakt.

Art. LXIX.

In de Kerken zullen alleen de 150 Psalmen Davids, de Tien geboden, het Onze Vader, de 12 Ar-

tikelen des geloofs, de Lofzangen van Maria, Zacharias en Simeon, de Morgenzang en de Avondzang, en de Bedezang vóór de predikatie, gezongen worden.

Aldus de Utrechtse revisie.

De Synode van 1913 besloot dienaangaande art. 143 :

In de Gereformeerde Gemeenten van Zuid Afrika zullen bij de openbare godsdienst gezongen worden alleen de 150 Psalmen Davids, de 12 Artikelen des Geloofs en de Gezangen, waarvan de tekst in Gods Woord staat uitgedrukt, te weten : De 10 Geboden, 't Onze Vader en de Lofzangen van Maria, Zacharias en Simeon. Het Psalmboek naar de berijming van 1773, tans in gebruik, blijft de gemeenten aanbevolen, totdat de Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika, in Synode vergaderd, een betere berijming gekeurd heeft.

De Synode van 1907, Art. 100 heeft aanbevolen, dat de Kerkeraden zoveel mogelijk ijveren, dat het Psalmgezag door het opkomend geslacht beoefend worde, en heeft gewaarschuwd tegen 't gebruik van methodistische liederen als er zijn van Sankey en Kinderharp.

Art. LXX.

Alzo behoorlik is, dat de huwelike staat voor Christus' gemeente bevestigd worde, volgens het Formulier daarvan zijnde, zullen de Kerkeraden daarop toezien.

Op de vraag of stiefbroeders en stiefzusters met elkander mogen trouwen? antwoordde de Synoden van 1894, art. 172 en 1897, art. 164, dat zij noch in Gods Woord, noch in burgerlike verordeningen enige verhindering vinden. Het huwelijk met de zuster zijner overleden vrouw is toegelaten; met de broeder van de overleden man niet.

VAN DE CENSUUR EN KERKELIKE VERMANING.

Art. LXXI.

Gelijkerwijs de Christelike straf geestelik is, en niemand van het burgerlike gericht of straf van de Overheid bevrijdt, alzo worden ook, benevens de burgerlike straf, de kerkelike censuren noodzakelik vereist, om de zondaar met de Kerk en zijn naaste te verzoenen, en de ergernis uit de gemeente van Christus weg te nemen.

1. Het advies van de Synode van 1904, art. 47, luidde aldus :

Volgens Art. 71 moet er onderscheid gemaakt worden tussen de kerkelike tucht en de burgerlike straf. De tucht der Kerk is geestelik van aard en heeft altijd ten doel :

- a. De ere Gods.
- b. De stichting en zuiver-bewaring der gemeente.
- c. De bekering en behoudenis van een gevallen broeder of zuster.

De burgerlike straf is noodzakelijk wedervergellend en tot handhaving van de geschonden wet. De burgerlike straf geschiedt dus rechterlik—de kerkelike tucht geschiedt vaderlik. Hierbij zij opgemerkt dat de burgerlike straf de kerkelike tucht niet onnodig maakt, maar dat deze eerste, in geval van kriminele vonnissen, dadelik zonder verder verhoor, door de laatste kan gevolgd worden.

2. Met de uitdrukking „de zondaar” is hier bedoeld de zondaar die belijgend lid der gemeente is. Toch moet ook over de doopleden tucht worden geoefend. Ter dezer zake werden op de Generale Synode van Middelburg (Nederland) 1896 door proff. Rutgers en Bavinck de volgende konklusien voorgesteld :

1ste. De gedoopte kinderen zijn leden van de Kerk, in welke zij gedoopt zijn, zij het ook dat zij nog inkomplete leden zijn. Als leden der Kerk zijn zij ook vanzelf objekten der kerkelike tucht. Maar in overeenstemming met hun toestand kan die kerkelike tucht ook slechts „inkompleet” zijn, en alleen door vermaning, berisping en dergelijke middelen worden uitgeoefend.

2de. De sub 1ste bedoelde gelovigen, die op volwassen leeftijd door eigen schuld niet tot kerkelike belijdenis en verbintenis komen, moeten door de Kerk ernstiglik en bij herhaling daartoe vermaand worden; en wanneer zij die vermaning niet opvolgen moeten zij geacht worden 't lidmaatschap der Kerk

te verliezen; waarbij wenselijk is, dat de kerkeraad dit ook uitspreke, uiterlijk met hun dertigste levensjaar. Ophoudende lid te zijn van de Kerk, houden zij dus ook op objekten te zijn van de kerkelijke tucht.

3de. Met het sub 2de gestelde moet noodzakelijk ook samengaan, dat de aldaar bedoelde gedoopten, niet alleen ten aanzien van de kerkelijke tucht, maar ook in ieder ander opzicht, niet meer als leden der kerk beschouwd en behandeld worden; zodat b.v. hunne kinderen ook niet als „kinderen der gelovigen” ten doop worden toegelaten.

Aan het slot van het advies werd alleen voorgesteld: „De Generale Synode, de deputaten voor advies inzake kerkelijk opzicht en tucht over zogenaamde „Doopleiden” déchargerende, verklaart, dat zij met de hoofdstrekking van hun advies zich verenigt en acht wenselijk dat de kerkeraden zoveel mogelijk in die geest handelen.”

Art. LXXII.

Wanneer dan iemand tegen de zuiverheid der leer of vromigheid des wandels zondigt: zoverre als het heimelijk is, en geen openbare ergernis gegeven heeft, zo zal de regel onderhouden worden, welke Christus duidelik voorschrijft in Matth. 18.

Het advies van de Synode 1904, art. 48 luidt:

Art 72 schrijft voor hoe met de schuldigen aan heimelijke zonden moet gehandeld worden. In geen

geval van heimelijke zonde mag 'n kerkeraad 'n klacht tegen iemand opnemen, tenzij vooraf, volgens Matth. 18 is gehandeld. De leden van de gemeente moeten in de eerste plaats onder elkander door vermaning, enz. tucht oefenen, en slechts wanneer alle vermaan vruchteloos bevonden wordt, mag de zaak voor de kerkeraad gebracht en door hem ter hand genomen worden.

Art. LXXIII.

De heimelijke zonden, waarvan de zondaar door één, en in 't biezonder, of voor twee of drie getuigen vermaand zijnde, berouw heeft, zullen voor de Kerkeraad niet gebracht worden.

Art. LXXIV.

Zo iemand, van een heimelijke zonde door twee of drie personen in liefde vermaand zijnde; geen gehoor geeft, of anderszins een openbare zonde bedreven heeft, zal zulks de Kerkeraad aangegeven worden.

Het advies van de Synode van 1914, art. 54, luidt: Art. 74 geeft de gevallen op waarin pas de Kerkeraad handelend kan optreden. Die gevallen zijn duidelijk: (1) volharding in geheime zonden en onboetvaardigheid, (2) openbare zonden.

Art. LXXV.

Van al zulke zonden, die van haar nature wege openbaar, of door verachting van de kerkelijke ver-

maningen in het openbaar gekomen zijn, zal de verzoening (wanneer men genoegzame tekenen van boetvaardigheid ziet) in zulke vorm en manier geschieden als tot stichting van iedere Kerk door de Kerkeraad bekwaam zal geoordeeld worden. Of zij in bepaalde gevallen openbaarlik geschieden zal, wordt, wanneer daarover in de Kerkeraad verschil is, in Kerken, waar maar één Dienaar is, met advies van twee genabuurde Kerken beoordeeld.

Het advies van de Synode 1904, art. 94, luidt :

Art. 75 wijst de weg aan, hoe in geval van duidelijke blijken van waar berouw de openbare zonden tot de meeste stichting der gemeente weder verzoend moeten worden—b.v. als iemand 'n openbare zonde bedreven heeft en door de kerkeraad schuldig bevonden is, hij ook zelf de schuld erkend heeft met rouw en leed over zijne zonde, en de kerkeraad is in goede overtuigd van de oprechtheid des berouws, dan kan er geen sprake zijn van een nog toe te passen tucht, maar alleen van verzoening, van herstellen van de gevallen in de gunst en achting der gemeente.

De verzoening moet, volgens Dordtse Kerkenorde, plaats vinden met advies van twee naburige Kerkeraden omtrent de beste wijze waarop. Daar dit laatste door onze landsomstandigheden moeilijk uitvoerbaar is, acht de Synode dat elke Kerkeraad daarin zelfstandig moet handelen.

Art. LXXVI.

Zo wie hardnekkiglijk de vermaning van de Kerkeraad verwerpt, en desgelijks wie een openbare of anderszins een grove zonde gedaan heeft, zal van het Avondmaal des Heeren afgehouden worden. En indien hij, afgehouden zijnde, na verscheidene vermaningen geen teken der boetvaardigheid bewijst, zo zal men ten laatste tot de uiterste remedie, namelijk de afsnijding, komen, volgens de forme naar het Woord Gods daartoe gesteld. Doch zal niemand afgesneden worden, dan met voorgaand advies van de Classis.

Het advies van de Synode 1904, art. 96, luidt :

Art. 76 handelt over de censuur of afhouding van 't Avondmaal. De gevallen worden duidelijk genoemd :

(1) Degenen die hardnekkiglijk de vermaning van de Kerkeraad verwerpen.

(2) Degenen die openbare of anderszins grove zonden hebben gedaan. Hierbij moeten verstaan worden degenen die niet volgens Arts. 74 en 75 oprecht berouw en boetvaardigheid betoond hebben.

Wanneer dan zodanige onboetvaardigen van 't Avondmaal afgehouden zijn, worden hun namen niet openlijk bekend gesteld. Zij moeten voortdurend tot boetvaardigheid vermaand worden. Zodra zij boetvaardigheid betonen, moet de censuur opgeheven worden, maar blijven zij verhard, dan duurt de

censuur voort en gaat de kerkeraad eindelijk over tot de uiterste remedie met verlof van de Algemene Vergadering.

Men lette er dus op, dat er geen tijd kan bepaald worden hoelang de Kerkeraad iemand van 't Avondmaal afhouden kan; het moet wezen totdat hij boetvaardigheid betoont; want de tucht is geen straf naar evenredigheid der misdaad, maar 'n middel tot verbetering. Daarom mag de censuur ook niet afgenomen worden voor en alear die betering blijkt.

Art. LXXVII.

Aleer men, na de afhouding van het Avondmaal en de daarop nog gevolgde onderscheidene vermaningen, tot de afsnijding komt, zal men de hardnekkigheid van de zondaar de gemeente openlik te kennen geven, de zonde verklarende, mitsgaders de naarstigheid aan hem bewezen, in het bestraffen, afhouden van het Avondmaal, en menigvuldige vermaningen, en zal de gemeente vermaand worden hem aan te spreken, en voor hem te bidden. Zodanige vermaningen zullen er drie geschieden. In de eerste zal de zondaar niet genoemd worden, opdat hij enigszins verschoond worde. In de tweede zal met advies van de Classe zijn naam uitgedrukt worden. In de derde zal men de gemeente te kennen geven, dat men hem (tenzij dat hij zich bekere) van de gemeenschap der Kerk uitsluiten zal, opdat zijn afsnijding, zo hij hardnekkig blijft, met stilzwijgende bewilliging van

de Kerk geschiede. De tijd tussen de vermaningen zal aan het oordeel van de Kerkeraad staan.

Het advies van de Synode 1904, art. 97, luidt : „Hier zij alleen opgemerkt, dat het advies in art. 76 genoemd, genoeg is, en er dus niet voor de tweede keer advies van de Algemene Vergadering behoeft gevraagd te worden.”

Art. LXXVIII.

Wanneer iemand, die geëkskommuniceerd is, zich wederom wil verzoenen met de gemeente door boetvaardigheid, zo zal het vóór de handeling van het Avondmaal, of anderszins naar gelegenheid, tevoren de gemeente aangezegd worden, teneinde hij ten naastkomenden Avondmale (zoverre niemand iets weet daartegen voor te brengen) openbaarlik met professie van zijn bekering weder opgenomen worde, volgens het Formulier daarvan zijnde.

Art. LXXIX.

Wanneer Dienaars des Goddeliken Woords, Ouderlingen of Diakenen een openbare grove zonde bedrijven, die voor de Kerk schandelijk, of ook bij de Overheid strafwaardig is, zullen wel de Ouderlingen en Diakenen terstond door voorgaand oordeel des Kerkeraads van die en van de naastgelegene gemeente in hun dienst geschorst of daarvan afgezet worden, maar de Dienaars alleenlik geschorst worden.

Of deze geheel van de dienst af te zetten zijn, zal aan het oordeel van de Classe staan, met advies van de in Art. II genoemde Deputaten van de Partikuliere Synode.

(a) Op 't beschrijvingspunt luidende : „Welke bevoegdheid bezit de Kommissie beschreven in Art. 79 D.K.O., als oordeel des Kerkeraads van de naastgelegene gemeente”, heeft de Synode van 1907 besloten :

1. Dat 'n kommissie en niet de gehele Kerkeraad van 'n naastgelegen gemeente, gedeputeerd zal worden.
2. Dat deze kommissie zal bestaan uit de leeraar of konsulent, met twee ouderlingen van de naaste gemeente.
3. Dat gemelde kommissie zitting en recht van stemming zal hebben in de Kerkeraad.
4. In geval waar 'n Bedienaar des Woords betrokken zal zijn, zal de Kerkeraad een ander voorzitter kiezen.
5. In geval de predikant van de betrokken kerkeraad de konsulent van de naastgelegen gemeente is, moet de naaste predikant die niet betrokken is opgeroepen worden. (Art. 155, Syn. 1907).

Art. LXXX.

Voorts onder de grove zonden, die waardig zijn met opschorting of afstelling van de dienst gestraft

te worden, zijn deze de voornaamste: valse leer of ketterij, openbare scheurmaking, openlike blasphemie, simonie, trouweloze verlating van zijn dienst of indringing in eens anderen dienst, meinedigheid, echtbreuk, hoererij, dieverij, geweld, gewoonlike dronkenschap, vechterij, vuil gewin; kortelik, alle de zonden en grove feiten, die de bedrijver voor de wereld eerloos maken, en in een ander gewoon lidmaat van de Kerk der afsnijding waardig zouden gerekend worden.

Art. LXXXI.

De Dienaren des Woords, Ouderlingen en Diakenen zullen onder elkander de Christelike censuur oefenen, en elkander van de bediening huns ambts vriendelik vermanen.

Art. LXXXII.

Aan degenen, die uit de gemeente vertrekken, zal een attestatie of getuigenis aangaande hun belijdenis en wandel door de Kerkeraad medegegeven worden, door twee ondertekend, of bij attestatiën, die onder het zegel van de Kerk gegeven worden, met één ondertekening.

Art. LXXXIII.

Voorts zal de armen, om genoegzame oorzaken vertrekkende, door de Diakenen reisgeld gegeven worden, naar hetgeen zij oordelen behoorlik te zijn.

De Kerkeraad en de Diakenen zullen echter toezien, dat zij niet te zeer genegen zijn om hun Kerken van de armen te ontlasten, met welke zij andere Kerken zonder enige nood zouden bezwaren.

Art. LXXXIV.

Geen Kerk zal over andere Kerken, geen Dienaar over andere Dienaren, geen Ouderling of Diaken over andere Ouderlingen of Diakenen enige heerschappij voeren.

Art. LXXXV.

In middelmatige dingen zal men de buitenlandse Kerken niet verwerpen, die een ander gebruik hebben dan wij.

Art. LXXXVI.

Deze Artikelen, de wettelijke ordening der kerk aangaande, zijn alzo gesteld en aangenomen met gemeen akkoord, dat zij (zo het profijt van de Kerken anders vereiste) veranderd, vermeerderd of verminderd mogen en behoren te worden. Het zal nochtans geen biezondere Gemeente, Classe of Synode vrijstaan zulks te doen, maar zij zullen naarstigheid doen om die te onderhouden, totdat anders van de Generale of Nationale Synode verordenâ worde.

PARTIKULIERE BESLUITEN.

I. GENOOTSCHAPPEN EN VERENIGINGEN.

De Synode van 1897, art. 155 verklaarde, dat iemand die lid is of wordt van geheime genootschappen, als b.v. het „Vrijmetselaars” genootschap, of enig ander geheim genootschap, geen lidmaat van de Geref. Kerk kan zijn, naardien de Christelike Kerk 'n geestelike openbare vereniging is, die geen gemeenschap kan noch mag oefenen met verenigingen of genootschappen, die buiten haar staan en vreemd zijn aan haar geestelike en hemelse aard. Zie II Kor. 6:14—18; Joh. 3:19—21. Derhalve worden alle lidmaten hiertegen gewaarschuwd en vermaand op zichzelf en op elkander acht te geven en daartegen te vemanen, en zo dit niet baat, dezulken ook bij de Kerkeraad bekend te stellen. Tevens worden vooral de kerkeraden ernstig vermaand hierop te letten en hiertegen te waken.

De Synode was van oordeel, dat lidmaten der Geref. Kerk, die leden worden van genootschappen buiten de Kerk, ontrouw zijn aan hun lidmaatschap, en kerkelik behoren behandeld te worden.

2. DE STATENBIJBEL.

De Geref Kerk gebruikt in haar openbare eredienst alleen de Staten-Bijbel, zoals die volgens besluit van de Synode van Dordrecht 1618—19, op last van de Staten-Generaal is uitgegeven. (Art. 189, Syn. 1882).

3. KERKZEGEL.

De Synode van 1888, art. 68 en 69, heeft besloten 'n algemeen kerkelik zegel te doen ontwerpen, waarmede alle officiële kerkelike dokumenten kunnen gestempeld worden. 't Symbool zal zijn dat van de Geref. Kerk in Nederland nl. een kerkje gebouwd op een rots met randschrift: „De poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen.” En boven: „De Gereformeerde Kerk van Zuid Afrika.”

De autoriteiten, die het algemeen kerkelik zegel gebruiken, zullen zijn: De Synode, de Algemene Vergaderingen, en de Theol. School. De gemeenten, desverkiezende, mogen een dergelijk zegel gebruiken in kleiner formaat.

4. WEESHUIZEN.

De Synode van 1904, art. 212, was van oordeel, dat de verzorging van de wezen onzer kerk, die ongered zijn, behoort bij de Diakonie van elke Kerkeraad, die daarin naar bevind van zaken moet handelen; en, volgens onze Synodale Besluiten moet daarvan dan ook verslag bij de Algemene Vergadering gedaan worden. Zonder in biezonderheden te

treden, zou de Synode adviseren geen weeshuizen op te richten, tenzij onmogelijk bevonden worde zodanige kinderen bij hun familie of anderen te besteden. Mochten de middelen daartoe ontbreken, dan staat het zulk een diakonie vrij zich tot andere gemeenten van onze Kerk te wenden om ondersteuning.

5. OVER HET UITSPREKEN VAN DE ZEGEN BIJ HET UITGAAN DER GEMEENTE.

(1) De Synode van 1876, art. 93, verlangde, dat de leeraren zullen gebruiken de zegenformules volgens Num. 6:24—26 of 2 Cor. 13:13, omdat die twee formules het meest volledig zijn; tevens dat de leeraren zich onthouden van eigene bijvoegselen.

(2) De Synode van 1904, art. 226, besloot dat de zegen alleen worde uitgesproken bij de dienst des Woords en der Sakramenten.

6. LEDENTAL ALMANAK.

„De Synode verwacht dat het ledental der gemeenten getrouw en conscientieus in de Almanak zal opgegeven worden.” (Syn. 1907 art. 123.)

7. ONTROUWE LEDEN.

Ingevolge het Beschrijvingspunt, luidende :

„De Synode geve aan hoe te handelen met leden, die zeer nalatig, ja geheel ontrouw zijn, in de uit-

oefening van hun kerkelijke gemeenschap en toch in de levenswandel in geen enkel opzicht censurabel zijn"

werd besloten op de Synode van 1907, art. 50:
„De gewone kerkelijke weg van tucht worde gevolgd."

8. HERBEVESTIGING.

Als een ouderling of diaken eervol ontslag verkregen heeft en onmiddellik herkozen is, moet hij niet weer voorgesteld worden, tenzij hij metterdaad uit de dienst getreden is. (Synode 1904, art. 35).

9. VAKANTE GEMEENTEN. KONSULENTSCHAP.

Door de Synode van 1876, art. 199 werd als ~~algemeene~~ regel vastgesteld, dat de naastbijzijnde predikant in dezelfde staat bij het ontstaan van een vakature de konsulent zij; evenwel staat het in de vrijheid der vakante gemeente een ander te verkiezen.

10. KERKERAADS-VERGADERING ZONDER DE KONSULENT.

„Een vergadering van Ouderlingen en Diakenen zonder Konsulent, kan als een wettige vergadering worden beschouwd, onderworpen aan de drie volgende voorwaarden:

1e. Dat de te verhandelen zaak geen uitstel kan lijden,

2e. Dat zulk een zaak op instruksie van de Konsulent zal worden afgedaan.

3e. Dat op de eerstvolgende vergadering van het behandelde of beslotene verslag zal gedaan worden. (Synode 1907, art. 113).

11. HET STUDEREN VAN LEDEN VAN ANDERE KERKEN AAN ONZE THEOL. SCHOOL IN DE THEOLOGIE.

Op de vraag van de Kuratoren of ze niet, met het oog op de verspreiding der Gereformeerde beginzelen, ook toelaten mogen, dat personen van andere Kerken dan de onze, aan onze Theologiese School in de Theologie studeren en desnoods aan deze School er eksamen in afleggen,

antwoordde de Synode van 1907 (art. 119) :

„Daar er in onze Synodale besluiten niets is dat dit belet, wordt de zaak aan het oordeel der Kuratoren gelaten.”

12. PREEKBEURTEN VAN DE THEOL. PROFESSOREN.

De Synode van 1876, art. 134, verlangde dat de Professoren in de Theologie aan de Theol. School ook deelnemen zullen aan de prediking, te samen met de plaatselijke leeraar, indien de Kerkeraad er in toestemt; en dit vooral in belang van de studenten. De Kuratoren van de Theol. School kunnen, onder goedkeuring van de plaatselijke Kerkeraad, de predikbeurten van de professoren vaststellen.

13. HET PREKEN VAN THEOL. STUDENTEN.

De Synode van 1885, art. 100, besloot dat theologiese studenten, daartoe de gewone verlofbrief van de theol. professoren verkregen hebbende, kunnen optreden in de Gereformeerde Gemeenten, waar dit door de Kerkeraad verlangd wordt, ter oefening van hun predikgaven.

14. STATUS VAN PREDIKANT-PARLE- MENTSLED.

Inzake de status van een predikant, die parlamentslid wordt, besloot de Synode van 1916, art. 124, dat zulk een leeraar daardoor niet met de daad overgegaan is tot een ander staat des levens, als bedoeld in art. 12 D.K.O., en dus niet zijn status als Dienaar des Woords verliest. Wat zijn verhouding tot zijn gemeente betreft, meende de Synode, dat die naar omstandigheden kan verschillen en door de leeraar met zijn Kerkeraad nader geregeld moet worden. Bijv., de leeraar kan voor een plaatsvervanger zorgen en dus in aktieve dienst blijven; hij kan voor enige jaren verlof ontvangen, of hij kan emeritus worden. Welke regeling echter ook getroffen worde, er moet voor de dienst des Woords en der Sakramenten en het herderlik werk behoort worden gezorgd. Eindelijk besloot de Synode uit te spreken, dat het wenselijk is wegens de belangrijkheid

van bovengenoemde beslissing en wegens al hetgeen daaruit voor het kerkverband voortvloeit, dat geraadpleegd worde met gedeputeerden van twee genabuurde kerken.

15. STATUS VAN KONSULENT.

De Synode van 1916, art. 44, besloot, dat de konsulent van een vakante gemeente niet kan gerekend worden als lid van de Kerkeraadsvergadering dier gemeente met keurstem, en dat hij daarom niet geteld kan worden bij het kworum.

16. BEWIJS VAN LIDMAATSCHAP EN TUCHT.

De Synode van 1916, art. 64, antwoordde ontkenmend op de vraag: „als een lidmaat de Kerk bedankt en een bewijs van lidmaatschap vraagt, terwijl hij of zij nog onder kerkelijke behandeling is—of dan iets van het gebeurde op het bewijs moet worden gemeld?

17. DOOP VAN KLEURLING MET TWEE VROUWEN LEVEND.

De Synode van 1916, art. 115, besloot bevestigend te antwoorden op de vraag: „Kan de heilige doop bediend worden aan een kleurling, die twee vrouwen heeft?”

18. HET AFRIKAANS.

De Synode van 1916, art. 126, besloot dat Kerkeraden van onze Kerk desverkiezend de notulen van hun vergaderingen en ook hun officiële kerkelijke stukken in de Afrikaanse Taal kunnen schrijven

19. LEGES.

De Synode van 1916, art. 154, besloot dat de vaststelling van de leges in verband met het uitreiken van doop-certifikaten, en certifikaten van lidmaatschap, enz. berust bij de plaatselijke Kerkeraad.

20. VERDELING VAN ZENDINGSARBEID.

Aangaande de verdeling en verzorging van de zendingsarbeid onzer Kerk, besloot de Synode van 1916, art. 159 :

(1) De Synode besluit te blijven bij de verdeling van arbeid door de Synode van Steynsburg vastgesteld, nl. dat de Kaap Provincie en de O.V.S. de zending te Venterstad en in Angola behartigen, terwijl de Transvaal zorgt voor de zending in Zoutpansberg.

(2) De £15 die Transvaal jaarliks aan Venterstad moest betalen, zal voortaan van Transvaal niet meer verwacht worden.

(3) Wat de bijdragen voor de zending aangaat worde het aan elke Algemene Vergadering overgelaten om die te vinden door vrije kollekten of door hoofdelike omslag.

21. VRIJE SCHOLEN.

De Synode van 1876, art. 248, gevoelde de behoefte aan scholen, geheel door haar zelve ingericht en onder goed kerkelijk opzicht, met behartiging der vereiste kundigheden; daarom beveelt zij het de Kerk in het algemeen, en elke kerkeraad en gemeente in het biezonder ten zeerste aan, zoveel mogelijk kerkelijke scholen op te richten op de dorpen, of ook in de afgelegen wijken onder de naam van „Buurtscholen”, maar allen onder bestuur of altans onder het oppertoezicht van de plaatselijke kerkeraad.

De Synode van 1882, art. 139, was van oordeel, dat de ouders zelve het onderwijs voor hun kinderen moeten bezorgen en bekostigen.

Kan een kerkeraad een kerkschool oprichten, dan doet die dat namens de gemeente ter harer hulp en op hare kosten.

Besluit de Regering het onderwijs te helpen bevorderen en aan elke school, waarin voldoende onderwijs in de nodige burgerlike wetenschappen gegeven wordt, een toelaag uit de landskas toe te kunnen naar een redelike maatstaf, dan mag een christelike school die toelaag met evenveel recht ontvangen als elke andere school, behoudens onafhankelijke vrijheid in het godsdienst onderwijs.

BIJLAGEN.

A.—Openlike Verklaring van de Geref. Kerk in Zuid-Afrika.

Vóór de Synode haar werkzaamheden begint, wordt de hiervolgende verklaring voorgelezen, die door elk lid moet worden toegestemd, anders heeft hij alsdan zijn zitting in de Synode verbeurd:—

„De Synodale Vergadering verklaart openlik, en elk lid voor zich zelf:

Dat zij van harte en met een goed geweten omhelst de Geloofsbelijdenis van de Gereformeerde Kerken in Nederland, zoals die door de Synode van Dordrecht in de jaren 1618—1619 is vastgesteld en uitgegeven, gewoonlik genoemd *de Formulieren van Enigheid van de Gereformeerde Kerken in Nederland*, nl. *de Katechismus, de XXXVII Geloofsartikelen en de Leerregels van de Dordtse Synode tegen de Remonstranten*, en belooft die te handhaven door de genadekracht van de Heilige Geest, volgens Gods heilig Woord, naar de verplichting van hun ambten, elk in het zijne.

Insgelijks de Liturgie van die Kerken omhelst zij als haar voorschrift in de uitoefening van de heilige dienst.

In de kerkregering zal zij zich, zoveel de omstandigheden van het land harer woning en de toestand harer gemeenten dit toelaten, gedragen naar de Kerkenorde vastgesteld in de bovengenoemde Synode te Dordrecht in 1618—'19; wijzende tevens op het gehele Kerkelijk Handboekje tot raadgeving en inlichting.

Allen die met haar even dierbaar geloof verkregen hebben door de genade van de Heilige Geest en *ditzelve* met haar wensen te belijden en te betrachten, nodigt zij hartelik tot haar kerkgemeenschap uit, en wenst met alle kerken in dit werelddeel en in andere landen, die *hetzelve* met haar belijden en betrachten, de innigste broederlike gemeenschap en korrespondentie te onderhouden.

Mocht het de Heere genadiglik behagen Zijn dierbaar Woord te heiligen aan de harten van velen, dat daardoor en door de werking van de Heilige Geest al de uitverkorenen vergaderd en al de ware gelovigen in één kerkelike gemeenschap verenigd worden, is de wens en bede van bovengenoemde Synodale Vergadering”.

(Of deze Openlike Verklaring ook bij elke Algemene Vergadering zal voorgelezen worden, is overgelaten aan het oordeel van de verschillende Algemene Vergaderingen (art. III, Synode 1894).

B.—Zendingsorde, zoals vastgesteld in de Synode van 1913.

Art. 1. Om goede orde te onderhouden in het werk der heidenzending, dat de Heere ons heeft bevolen, Mattheus 28 vs. 19, is nodig om regelingen te treffen omtrent het arbeidsveld van elke gemeente, de samenwerking van plaatselijke gemeenten en de instituëring van kleurling-gemeenten, die beoogd wordt, alsmede om te onderscheiden tussen het werk der plaatselijke gemeente en der meerdere vergaderingen.

VAN DE PLAATSELIKE GEMEENTEN.

Art. 2. Geen gemeente zal in enig ander distrikt dan het zijne arbeiden in de Zending zonder advies van de meerdere Vergadering verkregen te hebben, met bepaling van tijd waarvoor ze geldt.

Art. 3. De gemeenten die zendingswerk doen, zullen op het zendingsveld geen ander werk verrichten, dan de bediening des Woords en der Sakramenten, het houden van katechisaties, het bezoeken van zieken, en het uitoefenen der kerkelijke tucht.

Art. 4. Als dienaren op het zendingsveld zullen alleen toegelaten worden kerkelijk geëksamineerde dienaren des Woords, daartoe beroepen door de zending gemeente, onder de bepalingen van de D.K.O. en deze Zendingsorde. Deze dienaren zullen geen

dienst mogen doen in enige andere gemeente dan die van kleurlingen.

Art. 5. Tijdelik zal een gemeente een oefenaar mogen aanstellen, die geëksamineerd is door of vanwege een synodale vergadering, onder dezelfde bepalingen die voor de dienaren des Woords gelden.

Art. 6. De dienaren op het zendingsveld kunnen zich doen bijstaan door kleurlingen-tolken of reisgezellen doch deze zullen niet beschouwd worden als dienaren van de zendende gemeente, maar als helpers van de zendings-predikant, door hem bezoldigd.

Art. 7. De dienaren van de zendende gemeente zullen zich in de regel bedienen van de taal der kleurlingen, onder wie zij arbeiden, en zullen in de regel geen andere Bijbels, Psalm- en Katechisatieboeken gebruiken dan in die taal opgesteld, onder toezicht van een door de Synode benoemde commissie.

Art. 8. De bevestiging van een dienaar des Woords, afgezonderd voor de zending, geschiedt in de roepende gemeente, naar een formulier door de Synode vastgesteld en in tegenwoordigheid van afgevaardigden uit de samenwerkende gemeenten.

Art. 9. De kerkeraad van een roepende gemeente zal het vrijstaan een akte van overeenkomst op te trekken met andere gereformeerde gemeenten, onder goedkeuring van een meerdere vergadering, aan wel-

ke jaarliks rapport van de samenwerking zal gedaan worden.

Art. 10. Zodra een zendingspost twintig of meer belijdende leden telt, zal de zendende gemeente daar een kerkeraad doen kiezen, met haar zendingspredikant als voorzitter, naar de bepalingen der D.K.O. De besluiten van zodanige gemeente en kerkeraad zullen alleen van kracht zijn, wanneer zij de goedkeuring van de kerkeraad der zendende gemeente hebben ontvangen.

Art. 11. De gereformeerde kleurling-gemeenten zullen niet een afzonderlik kerkverband kunnen vormen zonder toestemming van de Synode der gereformeerde gemeenten in de Unie van Zuid-Afrika.

Art. 12. Elke kleurling-gemeente zal verplicht wezen een vaste som als traktement uit te keren aan haar zendingsdienaar, en voor haar eigen armen te zorgen.

VAN DE MEERDERE VERGADERINGEN.

Art. 13. De eksaminatie van zendingsdienaren zowel van proponenten als van hen die reeds in dienst zijn, zal geschieden door de meerdere vergadering, waaronder de roepende gemeente ressorteert. De vakken zijn geschiedenis der gereformeerde zending, kennis van godsdienst, taal en gewoonten der kleurlingen, alsmede roeping tot het ambt van zendingsleeraar.

Art. 14. De kerkelijke approbatie van een beroep uitgebracht op een zendingdienaar, geschiedt alleen door de meerdere vergadering, die tevens zal oordelen of de roepende gemeente in het onderhoud van haar zendingleeraar kan voorzien.

Art. 15. Een kommissie van drie leden, benoemd door de Synode, zal toezicht houden op het gebruik van Bijbelvertalingen, leerboeken voor katechetie's onderricht, de vorm van toelating tot de Sakramenten en de Psalmbundel, zodat alleen de door deze kommissie goedgekeurde liturgie mag gebruikt worden.

Art. 16. In tuchtzaken betreffende zendingdienaren, *ouderlingen en diakenen van een kleurling-gemeente* heeft elke meerdere vergadering hetzelfde recht als ten opzichte van gewone dienaren.

Art. 17. De opleiding van aanstaande blanke dienaren voor de zending zal voorlopig geschieden aan de Theologische School te Potchefstroom.

C.—DE THEOLOGIESE SCHOOL.

1. De Gereformeerde Kerk heeft een eigen Theologische School, bestemd voor de beoefening van de Theologie met haar voorbereidende vakken, en meer bijzonder met het oog op de Bediening des Woords in de Gereformeerde Gemeenten van Zuid-Afrika.

2. Zolang ons land geen Gereformeerde Gynnasia en Kolleges heeft, kunnen ook andere vakken onderwezen worden, naar gelang van krachten en middelen.

3. Alle onderwijs moet zijn naar Gereformeerd beginsel. Bijgevolg moeten de Professoren mannen zijn van beslist Gereformeerde belijdenis en leden van de Geref. Kerk. De Theol. Professoren moeten de status hebben van predikant in de Geref. Kerk, of een door ons erkende Geref. Kerk.

4. De opneming van studenten, de vaststelling van de leerkursus en de eksamina worden geheel en al aan de Kuratoren en Professoren toevertrouwd. De Synode stelt echter als eis, dat bij 't onderwijs onze godsdienst, onze taal en onze volksgeschiedenis in eer worde gehouden. Ook verlangt de Synode dat de leerkursus, door de Kuratoren vastgesteld, in de Synodale Besluiten opgenomen worden.

5. Het Kuratorium bestaat uit 9 leden, zijnde 3

uit de Kaap Provincie, 3 uit de O. Vrijstaat en 3 uit de Transvaal, welke drietallen gekozen worden door de Algemene Vergaderingen respectief. Telken jare treedt van elke Provincie één af, die nochtans herkiesbaar is. De Professoren zijn adviserende leden in zake studie en eksamina in hun eigen fakulteiten.

6. Het Kollege der Kuratoren zijn de Trustees van de schooleigendommen en fondsen.

7. Het Kuratorium levert bij elke Synode een schriftelik verslag in van zijn werkzaamheden.

8. Kosten in verband met de salariëring van de Professoren, reparatie van gebouwen, Kuratorenzittingen enz., worden uit de Schoolkas bestreden.

9. De fondsen tot instandhouding van de School worden verkregen door : (a) jaarlikse opbrengsten van de gemeenten (tans £17.10 per 100 lidmaten), (b) kollege-gelden, (c) rente uit bestaande fondsen, (d) legaten en vrije schenkingen.

10. De Professoren zullen zoveel in getal zijn als de middelen toelaten. Het salaris van de Professoren in de Theologie wordt bepaald op £500 per annum met vrije woning. De bepaling van het salaris der Literariese Professoren wordt aan de Kuratoren overgelaten.

11. De Theologiese Professoren worden gekozen

door de Kuratoren, tezamen met vier deputaten uit elke staat. Deze deputaten worden met hun secundi gekozen door de Alg. Vergaderingen respektief. *)

SCHEMA VOOR HET LITERARIES EKSAMEN.

Studenten, die tot de studie in de Theologie wenschen over te gaan, zullen zich aan het Literaries Eksamen moeten onderwerpen. Zij zullen allereerst moeten overleggen bewijs van het Matrikulatie-eksamen van de Kaapse Universiteit of een eksamen daarmee gelijkstaand gepasseerd te hebben.

Het eksamen in al de vakken zal door middel van de Hollandse Taal afgenomen worden.

De volgende zijn de vakken :

E E R S T E J A A R.

A. BIJBELSE GESCHIEDENIS — O. TESTAMENT.

B. NEDERLANDSE TAAL EN LETTERKUNDE.

Studie van de Ned. Taal in haar ontwikkelingsgang.
Taalwetenschap in verband met de wording van het Afrikaans.

*Aangaande de eigendommen, waarvan de Kuratoren Trustees zijn, besloot de Synode van 1913, art. 131 : „Dat de behoorlik aangestelde Kuratoren, in wie alle vaste eigendom van de Gereformeerde Kerk van Zuid-Afrika als „Trustees” gevestigd is, mits deze gemachtigd worden om van tijd tot tijd, indien vereist, overdracht te doen volgens de wetten en bepalingen van de verschillende Provincies van de Unie, van enige vaste eigendom van gezegde Kerk, en waarvan de gemelde Kerk transport heeft, met macht om de nodige prokuratie ter overdracht en alle andere nodige akten te tekenen en uit te voeren.”

De ontwikkelingsgang der Ned. Letterkunde in grote omtrekken.

Enkele Tekstwerken uit de Nederl. en de Afrikaanse Literatuur.

C. GRIEKS.

Eén van de Proza-stukken, gewoonlik voor Intermediair opgegeven.

Eén van de Evangelisten of „De Handelingen der Apostelen.”

D. LATIJN.

Het Prozastuk, voorgeschreven voor het Intermediair. Een gedeelte van de werken van een of ander Kerkvader.

N.B.—De papieren over Grieks en Latijn zullen behelzen vertalingen uit de opgegeven stukken en vragen betreffende de schrijvers, de taal en de inhoud.

E. GESCHIEDENIS.

Beknopt overzicht van de Geschiedenis der Wereld, in 't biezonder van de 15e en 16e eeuw. Krities overzicht van de geschiedenis van Zuid Afrika.

F. PSYCHOLOGIE.

G. DEDUKTIEVE LOGICA.

H. GESCHIEDENIS VAN DE OUDE PHILOSOPHIE.

I. DUIJS.

Praktiese studie, leidende tot het gemakkelijk gebruik maken van Duitse wetenschappelijke werken.

T W E E D E J A A R .

A. BIJBELSE GESCHIEDENIS — N. TESTAMENT.

B. NEDERLANDSE TAAL EN LETTERKUNDE.

- Voortgezette studie van de Nederlandse Taal, hoofdzakelijk door beoefening van de beste stylisten.

De studie van één voorgeschreven tijdperk der Nederlandse Letterkunde te behandelen in vergelijking met de gelijktijdige periode van de Engelse Literatuur.

C. GRIEKS.

Twee Boeken uit de Ilias of de Odyssee. Eén of meer Brieven uit het N. Testament.

D. LATIJN.

Het Dichtstuk, voorgeschreven voor Intermediair.—Een gedeelte van de werken van één of ander Kerkvader.

N.B.—Als aangegeven voor Eerste Jaar.

E. ALGEMEEN LATIJN EN GRIEKS.

Hierbij zullen de kandidaat worden voorgelegd gedeelten uit Latijns en Griekse schrijvers ter vertaling en stukken om uit Nederlands in Latijn en Grieks te vertalen; alsmede algemene vragen over taal en konstruktie.

F. INDUKTIEVE LOGICA.

G. GESCHIEDENIS VAN DE NIEUWE EN NIEUWERE

PHILOSOPHIE.

H. GESCHIEDENIS.

De hoofdmomenten van de Europese cultuur-geschiedenis. Eén tekstwerk van histories-kritiese aard.

Eén biezondere periode van de Afrikaanse Geschiedenis.

I. DUIITS.

Als eerste jaar.

De merken in dit eksamens zijn als volgt :

Bijbelse Geschiedenis	250	125
Hollandse Taal	250	100
Hollandse Letterkunde	250	100
Grieks	250	83
Latijn	250	83
Algemeen Grieks en Latijn	250	83
Geschiedenis van Z. A. en Algem. Geschiedenis	200	66
Geschiedenis van de wijsbegeerte	200	50
Logica	200	40
Psychologie	200	50
Duits	250	100
	<hr/>	<hr/>
	2550	890

Om het Literaries Eksamen met 1 of te passeren wordt vereist 60 percent merken van het totaal. Om te passeren moet iemand 890 merken uit het totaal hebben.

Zo iemand het B.A. eksamen van de Kaapse Universiteit in letterkunde en wijsbegeerte afgelegd heeft, of elders een dergelijk eksamen met goed gevolg heeft doorstaan en tot de Theologiese studie wenst over te gaan, zal hij van dit Literaries eksamen versoond zijn, mits hij ook Hollands als moderne taal in het eksamen gehad heeft. Heeft hij geen eksamen in de Nederlandse taal en letterkunde gedaan, dan zal hij zich moeten onderwerpen aan een eksamen in die vakken, volgens letter B van dit Schema.

De stukken voor het Literaries eksamen worden 2 jaren te voren opgegeven, en zullen zo spoedig mogelijk na de zitting der Kuratoren in het „Kerkblad” geplaatst worden.

De Kuratoren achten het wenselijk dat de studenten twee jaren studeren om zich voor het Literarisch examen voor te bereiden.

SCHEMA VOOR DE THEOLOGIESE EKSAMENS.

I. Het Kandidaats-examen in de godgeleerdheid (tans nog in zich bevattend het Proponents-examen) bestaat uit twee delen.

II. Het eerste gedeelte omvat :

1. De Uitlegging van de Heilige Schrift (Oud en Nieuw Testament) : algemene kennis van de Hermeneutiek en de Tekstkritiek, en proeve van uitlegging (waarbij plaatsen worden voorgelegd uit de in de eerste twee jaren behandelde hoofdstukken,—voor het Oude Testament uit de historische en profetische boeken).

2. De Algemene Kerkgeschiedenis.

3. Encyclopaedie van de Theologie.

4. De Homilietiek.

5. De Katechetiek.

6. De Hebreeuwse Grammatika en syntaxis.

7. De Bijbelse Archeologie en Geographie.

(In de vakken onder 6 en 7 genoemd, zullen de Theol. Professoren aan het einde van het eerste jaar een overgangs-examen afnemen.)

III. Het tweede gedeelte omvat :

1. De Uitlegging van de Heilige Schrift (Oud en Nieuw Testament) : kennis van de algemene en bijzondere Kanoniek, en proeve van uitlegging (waarbij plaatsen worden voorgelegd uit de in de laatste twee jaren behandelde hoofdstukken,—voor het Oude Testament uit de profetische en poëtische boeken).

2. De Geschiedenis van de Gereformeerde Kerken en van de Zending.
3. De Gereformeerde Dogmatiek.
4. De Gereformeerde Ethiek.
5. Het Kerkrecht.
6. De Liturgiek.
7. Het Herderlik Werk.

D.—Enige Konsepten.

KONSEPT VAN GOED AFGELEGD KANDIDAATS- EKSAMEN EN PRAEPARATOIR EKSAMEN, AF TE GEVEN DOOR DE KURATOREN DER THEOL. SCHOOL.

Het kollege van de Kuratoren der Theol. School van de Geref. Gemeenten in Zuid Afrika, vergaderd op..... te..... heeft de broeder..... op vertoon van goede kerkelijke getuigenis, onderzocht in de vakken, die voorgeschreven zijn voor het kandidaats-examen in de Theologie, en bevordert tot

KANDIDAAT IN DE THEOLOGIE.

Tevens heeft deze broeder voldaan aan de eisen door de Synode gesteld voor het praeparatoir eksamen, weshalve hij door het kollege van Kuratoren namens de Geref. Gemeenten beroepbaar gesteld wordt.

Ingevolge deze beroepbaarstelling staat het genoemde broeder vrij om in de Geref. Gemeenten daartoe door de Kerkeraden aangezocht een stichtelik woord te spreken en om een behoorlik uitgebracht beroep in overweging te nemen.

Het kollege bovengenoemd hoopt van harte dat gemelde broeder spoedig in de Dienst des Woords en der Sakramenten moge gesteld worden, en bidt dat de Drieënige Verbonds-God hem stelle tot een uitgebreide zegen.

Namens het kollege van Kuratoren.

.....praeses h.t.

.....scriba h.t.

KONSEPT VAN GOED AFGELEGD PEREMPTOIR
EKSAMEN, AF TE GEVEN DOOR DE ALGEMENE
VERGADERING VAN EEN DER PROVINCIËS.

De Algemene Vergadering van de Geref. Gemeenten in de provincie..... vergaderd op..... te heeft de broeder..... op vertoon van goedę kerkelike getuigenis en behoorlik afgelegd kandidaats- en praeparatoir eksamen, onderzocht in de vakken, die voorgeschreven zijn voor het peremptoir eksamen en toegelaten, om na wettige beroeping en bevestiging in één van de Geref. Gemeenten in Zuid Afrika, het Woord Gods te bedienen en de heilige Sakramenten uit te reiken, in gebondenheid aan de verklaring door hem in deze vergadering ondertekend.

De Algemene Vergadering voornoemd hoopt van harte dat gemelde broeder spoedig in de Dienst des Woords en der Sakramenten moge gesteld worden, en bidt dat de Drieënige God hem stelle tot een uitgebreide zegen.

Namens de Algem. Vergadering voornoemd,

.....praeses h.t.

.....scriba h.t.

KONSEPT VOOR EEN BEROEPSBRIEF.

De Kerkeraad van de Gereformeerde Gemeente te heden wettig bijeengekomen ter zake van de beroeping van een Herder en Leeraar;

gezien de uitslag van de daarvoor gehouden stemming van de bevoegde manslidmaten;

heeft goedgevonden te beroepen, gelijk hij beroept bij dezen, tot Herder en Leeraar van deze Gemeente de Wef Eerw Heer

Predikant (Proponent)
 te
 en zulks op zodanig traktement, met zodanige emolumenten en zodanige pensioensbepalingen, als aan deze standplaats verbonden en in annekse opgave vermeld zijn.

De Kerkeraad, deze beroeping ter kennis van de Wel-Eerw. Heer
 brengende, vertrouwt, dat hij deze beroeping opvolgende, nadat de beroeping de nodige kerkelijke approbatie verkregen zal hebben, ten spoedigste tot de Gemeente zal overkomen, om door leer en voorbeeld, bestuur en opzicht, alles te doen wat een Herder en Leeraar, overeenkomstig Gods Heilig Woord, en de daarop gegronde Belijdenisschriften van de Gereformeerde Kerken, betaamt; inzonderheid door het verkondigen van het Evangelie en het bedienen van de H. Doop en van het H. Avondmaal op de bij de Gemeente vastgestelde tijden; het vertroosten van de zieken; het bezoeken van de gemeenteleden aan hun huizen, en door het onderwijzen van de Bijbelse en Kerkelijke geschiedenis en van de geloofsleer van de Gereformeerde Godsdienst in katechisatiën, gedurende het ganse jaar wekelijks te houden;

terwijl de Kerkeraad wederkerig al die achting, liefde en medewerking belooft, welke de getrouwe Evangeliedienaar toekomt.

Gedaan in onze vergadering te.....
 de

ANNEKSE OPGAVE (BEHORENDE BIJ DE BEROEPSBRIEF.)

OPGAVE VAN HET PREDIKANTSTRAKTEMENT, MET DE EMOLUMENTEN EN PENSIOENSBEPALINGEN BIJ DE GEREFORMEERDE KERK

te.....

Het jaarlijkse traktement bedraagt £....., in vier gelijke driemaandelijke termijnen uit te keren.

Voorts heeft de predikant vrije woning, en voor belasting een toelage van £..... Voor Emeritaatsgelden en weduwen- en wezenpensioenen wordt hem, wanneer hij, nog aan die Kerk verbonden zijnde, volgens de bestaande verordeningen van de Geref. Gemeenten in Z.-Afrika, emeritus verklaard wordt of komt te overlijden, toezegging gedaan volgens het Reglement dat door de Synode in 1916 is goedgekeurd.

Aldus gegeven door de Kerkeraad van de Gereformeerde Gemeen te.....

.....praeses h.t.

.....scriba h.t.

KONSEPT VAN BEVESTIGING VAN EEN DIENAAR
DES WOORDS, AF TE GEVEN DOOR DE PLAATSE-
LIKE KERKERAAD EN DE KOMMISSIE AD HOC,
AAN DE KORRESPONDERENDE GEMEENTE VAN
DE ALGEMENE VERGADERING.

De Kerkeraad van de Geref. Gemeente te.....
..... vergaderd op..... met de deputa-
ten van de Algemene Vergadering verklaart bij deze, dat
broeder..... (Proponent) (Dienaar des
Woords), behoorlik bevestigd is in de Geref. Gemeente
te..... volgens het formulier
daartoe vastgesteld.

De Kerkeraad voornoemd met de deputaten van de Al-
gemene Vergadering wenst en bidt van de Drieënige
Verbands God, dat Hij genoemde broeder stelle tot een
uitgebreide zegen in de werkkring waarin Hij hem ge-
steld heeft.

Namens de Kerkeraad en de Kommissie voornoemd.
..... h.t. deputaat ad hoc. h.t. praeses.
..... h.t. deputaat ad hoc. h.t. scriba.

KONCEPT VAN ONTSLAG VAN VERTREKKENDE DIENAREN.

De Kerkeraad van de Gereformeerde Gemeente te.....
gehoord hebbende de mededeling van de WelEerwaarde
Heer..... sedert..... Dienaar des
Woords alhier, dat hij de op hem uitgebrachte beroeping
naar de Gereformeerde Gemeente te..... wenst
op te volgen;

en overwegende, dat er genoegzame redenen zijn aan-
gevoerd, om de kerkeraad in de aanneming van deze
beroeping te doen bewilligen; heeft in zijn vergadering
van..... besloten :

1e. Ds..... van zijn verbintenis aan
de Gereformeerde Gemeente te..... op de meest eer-
volle wijze te ontslaan; welk ontslag zal ingaan op de na-
der te bepalen dag, waarop hij aan de Gemeente van.....
..... zich ten volle verbinden zal;

2e. omtrent Ds..... te verklaren, dat
hij, al de tijd van zijne werkzaamheid bij de Gemeente van
..... trouw en ijverig in zijn dienstwerk, Chris-
telik en godzalig in zijn belijdenis en in zijn wandel, al-
leszins onergerlik en onbesproken in het midden van de
gemeente verkeerd heeft;

3e. aan Ds..... van dit ontslag en
van deze verklaring akte te verlenen om hem in de Ker-
keraadsvergadering van de Gereformeerde Gemeente te.....
..... te zamen met de deputaten van de Algeme-
ne Vergadering te mogen dienen als wettelijk getuigenis
van zijn afscheid van de Gemeente en de Alg. Verg., waar
hij gediend heeft, en als goede kerkelijke attestatie van de
leer en leven;

en 4e. Ds..... bij zijn aanstaand ver-
trek Gode en den Woorde van zijn genade te bevelen;

met oprechte dankbetuiging voor de trouwe dienst, die hij omtrent.....jaren hier vervuld heeft, en die hier in dankbare herinnering zal blijven; en met de hartelike bede, dat het de Heere behagen moge, de vrucht van die arbeid te bestendigen, en hem in de kerk, waar hij tans gaat dienen ook tot zegen voor velen te doen werkzaam zijn.

De Deputaten voornoemd.

De Kerkeraad voornoemd.

KONSEPT VOOR DE EMERITUS VERKLARING VAN DIENAREN DES WOORDS.

De Kerkeraad van de Gereformeerde Gemeente te..... gehoord hebbende de mededeling van de WelEerw Heer..... sedert Dienaar des Woords alhier, dat hij zich genoodzaakt ziet zijn emeritaat aan te vragen;

en overwegende dat er genoegzame redenen zijn aangevoerd om de Kerkeraad hierin te doen bewilligen, heeft in zijn vergadering van besloten :

1e Ds. zijn emeritaat onder nader goedkeuring van de e.v. Algemene Vergadering, op de meest eervolle wijze te verlenen; welk emeritaat zal ingaan op een nader door de Algemene Vergadering te bepalen datum;

2e omtrent Ds..... te verklaren dat hij al de tijd van zijn werkzaamheid trouw en ijverig was in zijn dienst, kristelik en godzalig in zijn belijdenis en in zijn wandel, alleszins onergelik en onbesproken in de gemeente verkeerd heeft;

3e hem bij genoemde Algemene Vergadering voor te dragen als aanspraak hebbend op uitkering door deze Kerkeraad van de toelagen vastgesteld in het desbetreffend Reglement;

4e Ds., met oprechte dankbetuiging voor de trouwe dienst, die hij omtrent..... jaren hier vervuld heeft, en die hier in dankbare herinnering zal blijven, Gode en den Woorde zijner genade te bevelen, opdat hij na zovele jaren van moeitevolle arbeid de ruste moge genieten, en hierna moge ingaan in de vreugde des Heeren.

De Kerkeraad voornoemd.

E.—Historiese Dokumenten

A.—LASTBRIEF VAN DE SYNODALE KOMMISSIE VAN DE CHR. AFG. GEREFORMEERDE KERK IN NEDERLAND AAN DS. D. POSTMA.

De Synodale Kommissie van de Christelike Afscheidene Gereformeerde Kerk in Nederland, heeft benoemd en benoemt bij deze de Weleerwaarde herder en leeraar D. Postma, tot afgevaardigde naar de Transvaalse Republiek in Zuid-Afrika.

Het is het verlangen van de Kommissie dat genoemde broeder zich naar de Transvaalse Republiek begeve, ten einde op de plaats zelve onderzoek te doen naar de godsdienstige toestand van onze stamverwanten en geloofsgenoten aldaar, broederlike betrekkingen met hen aan te knopen en in alles te handelen gelijk het hemzelf het nuttigste zal voorkomen in het belang van Gods koninkrijk en van onze stamverwanten en geloofsgenoten op Zuid Afrika's oostkust.

Een ieder aan wie deze lastbrief vertoond zal worden, verzoeken wij tot het gezegde einde onze genoemde broeder in alles met Christelike raad en daad behulpzaam te zijn.

Van onze afgevaardigde verlangen wij zodra mogelijk verslag van zijn verrichtingen te ontvangen en wenssen dat de Heere onze pogingen zegene tot prijs van Zijn grote naam. Hij geleide en beware onze broeder en geve hem zijn Geest en genade in ruime mate om ook anderen te kunnen dienen!

Gegeven te Kampen, de 26ste Maart 1858.

De Synodale Kommissie van de Christelike Afscheidene Gereformeerde Kerk in Nederland.

(get.) S. VAN VELZEN

Leeraar van de Theol. School.

A. BRUMMELKAMP,

Leeraar aan de Theol. School.

H. JOFFERS, V.D.M. te 's Hage.

B.—DANKBETUIGING AAN BOVENGENOEMDE KERK.

HoogEerwaarde Vergadering!

Zeer geliefde Broeders in onze Heere

Jezus Christus!

Ulieden zij, met al uwe gemeenten, rijkelijk vermenigvuldigd de genade des Heiligen Geestes, naar de rijkdom van Gods barmhartigheid in onze enige Verlosser, Amen!

De Gereformeerde Gemeenten uit de Zuid Afrikaanse Republiek, de Oranje Vrijstaat en de Kaapkolonie, vergaderd zijnde te Reddersburg (Oranje Vrijstaat) op de 20 Maart 1862 en volgende dagen, vertegenwoordigd door haar opzieners en diakenen, zoveel mogelijk, zoals uit de presentielijst kan worden gezien, hebben zich uit de drie landen tot één Algemene Synode verenigd. Deze Synode gevoelt zich niet alleen het meest verplicht aan de Christelike Afscheidene Gereformeerde Kerk in Nederland, en aan haar het nauwste verbonden, maar acht zich met haar één te zijn.

Daarom wenst zij ook met u, HoogEerw. Vergadering, steeds in de vriendelikste, broederlike korrespondentie te delen.

En daar wij in ons gemeentelik bestaan in deze vereniging nog zo jong en teder zijn, en zwak tevens, zullen wij wel eens zo vrij zijn, onze toevlucht tot u te nemen, om raad en hulp, en wij stellen dat vertronwen op uwe liefde, dat gij ons ook met een moederlike zorg en toegenegenheid zult bejegenen.

Evenzo is het nederig en vriendelik verzoek, dat gij niet nalaat ons uwe opmerkingen te maken tot onze terechtwijzing waarin het zoude mogen te pas komen.

Wij zijn zo vrij, hierbij te voegen een eksemplaar van onze Synodale Handelingen, waaruit de HoogEerw. Synode

nadere kennis van onze kerkelijke gemeenschap gelieve te nemen.

Wij verzekeren onzerzijds aan uw Kerk onze innigste hoogachting en nauw verbindende liefde,—en ja, de warmste dankbaarheid voor uwe liefde aan ons in deze landen bewezen.

Het is de Heere, lieve Broeders! die ons zuchten gehoord en onze nood genadiglijk heeft aangezien. Hij is het alleen, die uw hart heeft geneigd, om uw leeraar uit uw midden af te vaardigen naar de Zuid Afrikaanse Republiek, van waar deze onze kerkelijke gemeenschap haar begin genomen heeft en steeds nog toeneemt en vermeerdert.

Wij hopen uwe Kerk voor deze liefde altoos onze innigste dank te betonen, en gevoelen ons nu zeer versterkt, verheugd en verblijd door de overkomst van de Wel-Eerw. Heer Ds. J. Beijer.

En, o geliefde Broeders! Laat ons hier reeds veelmalen trachten te doen, wat we eenmaal eeuwig zullen doen, n.l. God aanbidden, loven en prijzen voor Zijn wonderlike en liefderijke voorzienigheid over ons in deze weg,—ja in de ganse weg van de verlossing; want, ofschoon landen en zeeën ons lichamelik ver van elkander doen leven, *nauw zijn wij echter aan elkander verbonden*; niet alleen in afkomst en taal, maar *allermeest in de gehele overeenstemming des geloofs*.

O, mocht nu ook de Heere Zijn Heilige Geest over u lieden en ons rijkelik uitstorten tot onze volmaking in geloof en liefde!

Dat wij hier en gijlieden daar, niet alleen staan met de wapenrusting Gods tegenover alle dwaling en ketterij, maar ook tegen de wereld en alle zonden. O, dat de ware godsvrucht steeds de zichtbaarste bloei van de Kerk mogen wezen! En, met die wensen, bevelen wij ons in uw liefderijk aandenken aan, en u en ons te zamen, Gode en den Woorde van Zijne genade.

De Synodale Vergadering voornoemd en van wege dezelfde getekend door al de ouderlingen, die tegenwoordig waren.

C.—OPENBARE VERKLARING VAN ONZE AFSCHEIDING VAN DE NEDERDUITS-HERVORMDE KERK IN DE ZUID-AFRIKAANSE REPUBLIEK EN VAN DE NEDERDUITS-GEREFORMEERDE KERK IN DE ORANJE VRIJSTAAT EN KAAP KOLONIE.

De Synode zou het niet nodig achten zich nog eens nader te verklaren ten behoeve van kerkbesturen in Zuid-Afrika, want deze kunnen alles weten wat er gebeurd is, maar misschien kan het goed zijn voor sommige lidmaten van die kerkgenootschappen, die met alles niet zo goed bekend zijn.

En vooral doet de Synode deze openbare verklaring ten behoeve van hare moederkerk, de Christelike Gereformeerde Kerk in Nederland, die nog altijd enige schroom betoonde omtrent de wettigheid van onze afscheiding hier te lande.

En nog meer heeft de Synode dat nuttig geoordeeld voor ons eigen nakroost, dat deze verklaring gegeven worde door de mannen die zelf voorgangers bij die afscheiding geweest zijn.

De ouderlingen en diakenen van de Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika hier in de Synode tegenwoordig, tans als de wettige vertegenwoordigers van die Kerk,

V e r k l a r e n ,

In de Zuid-Afrikaanse Republiek zich afgescheiden te hebben van de Nederduits-Hervormde Kerk, omdat die kerk weigerde gereformeerd te zijn, en alzo ons buiten de gelegenheid stelde de aangeboden hulp uit de Christelike Afgescheidene Gereformeerde Kerk in Nederland te genieten.

Wij zijn dus uitgetreden uit die bedorven kerkgemeenschap, die ons bleek de valse kerk te zijn om de aangeboden gereformeerde hulp op gereformeerde, dat is op bijbelse, grondslagen te kunnen genieten. En die hulp hebben wij verkregen door de leeraar D. Postma, afgevaardigde herder en leeraar van de Gereformeerde Kerk in Nederland, volgens zijn lastbrief, gezonden tot ons „stamverwanten en geloofsgenoten om te doen wat ZEerw. in het belang van Gods koninkrijk hier te lande zoude nuttig oordelen.”

Op ons plechtig verzoek heeft hij ons hersticht als een Gereformeerde Kerk volgens de eigene statuten van die kerk.

En menen alzo één te zijn met de Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland, zolang die ook blijft, wat zij telkenmale, openbaar in haar Synode tot heden toe, heeft verklaard, hoewel wij hier in een ander werelddeel zelfstandig bestaan. Dit vereist de afstand, anders zouden wij ook gaarne staan in zo nauwe kerkelijke band met de Christelijke Afscheidene Gereformeerde Kerk, dat wij ook op haar Synode vertegenwoordigd wierden, maar dit, zeggen wij, belet de afstand, daarom bestaan wij hier zelfstandig, maar achten haar onze moederkerk en hopen met haar één te zijn en te blijven als Gereformeerde Kerk volgens de formulieren van Enigheid van die Kerk.

Dit was en is de Gereformeerde Kerk in de Zuid-Afrikaanse Republiek.

Deze eenmaal bestaande, hebben wij uit de Oranje Vrijstaat en de Kaapkolonie nauwkeurig kennis van haar genomen, alsmede van de Christelijke Afscheidene Gereformeerde Kerk in Nederland. En na voldoende kennismaking konden wij niet terugblijven, maar hebben ons gedrongen gevoeld ons te verenigen met de Gereformeerde Kerk in de Zuid-Afrikaanse Republiek onder de bediening van de herder en leeraar D. Postma, die daarvoor vooreerst onze konsulent werd.

Deze vereniging met die Kerk maakte noodzakelijk een afscheiding van de Nederduits-Gereformeerde Kerk in genoemde landen, Oranje Vrijstaat en Kaapkolonie.

En hiertoe konden wij geredelijk besluiten, dewijl wij nu gevonden hadden de Gereformeerde Kerk, die wij sinds jaren al gezocht hadden, maar er was vroeger geen uitkomst bekend.

Hoe wij, die gaarne gereformeerd willen zijn, beschouwd en behandeld werden door de Nederduits Gereformeerde Kerkbesturen, moge getuigen als één eksemplaar uit vele handelingen „de Herderlike brief van de Graaff-Reinetse Ring” van 1842, ondertekend door JOHN PEARS, Praeses. A. MURRAY, V.D.M. J. AURET, ALEXANDER SMITH V.D.M. STEPHANUS GOUS, J. S. N. DE VILLIERS, ROBERT HART, Ouderling, THOS. REID, V.D.M. A. WELSH, V.D.M. W. R. THOMPSON, V.D.M. ADAM WEINARS.

En zagen wij in de Nederduits-Gereformeerde Kerk met kommer steeds toenemende vrijzinnige denkbeelden, dit deed ons veel zuchten en strijden, en wij werden door leeraren die wij nog het meest rechtzinnig hielden het meest tegengegaan en verdrukt, want zij schenen de andere partij liever tevreden te willen houden, dan onze klachten horen, en noopten ons dan maar tot stilzwijgen en gehoorzamen.

En over het geheel ontbrak ons bij die meest geachte rechtzinnigen ook nog de duidelijkheid van hun rechtzinnigheid.

Onze onkunde liet ons veel in het donker, maar ons hart gevoelde, en bij inzage van de Dordse Leerregels en dergelijke schriften verstonden wij, dat ook hun leerwijze meer smaakte naar het Remonstrantse dan naar het Gereformeerde.

En eindelijk, wij zagen hen samenscharen met alle kracht en macht en onbehoorlike middelen (als door een Herman, enz.) om die Gereformeerde Kerk in de Zuid-

Afrikaanse Republiek met haar leeraar Postma en met een de Christelike Afgescheidene Gereformeerde Kerk in Nederland te blameren.

Dit deed ons des te meer onderzoeken en wij bevonden het tegendeel van hun valse voordracht.

Wij bevonden namelijk: *V o o r e e r s t*, dat de Kerk, die zij zochten te blameren *o n z e* Kerk is. (*V o o r o p e n b a r e* vervolging was hier geen gelegenheid, als belet door de regering.)

T e n a n d e r e, zagen wij uit de Kerkbode van de 29 Januarië 1859, No. 3, dat de Synode der Nederduits-Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika aan de Algemene Synode der Hervormde Kerk in Nederland, verklaart in haar officiële brief: „Daarom is het ook onze wens om de band der Christelike gemeenschap die de Hervormde Kerk in het moederland verenigt op het innigst vastgesnoerd te houden en te versterken.”

Die brief is ondertekend in naam van de Synode door: W. ROBERTSON, J. MURRAY, S. HOFMEYR.

Dit officiële stuk, komende bij al de vroegere ervaringen en opmerkingen, die wij hadden, overtuigde ons ten volle en wel met smart en verbazing, dat de Nederduits-Gereformeerde Kerk, in welker gemeenschap wij tot heden geleefd hadden, en die wij nog altijd gehouden hadden, niettegenstaande onze grote twijfel en daaruit gedurig ontstane strijd, voor de Gereformeerde Kerk, nu zagen wij, zeggen we, dat ze vast besloten had om één te zijn en te blijven met de Hervormde Kerk van Nederland, die wij en ook de Christelike Afgescheidene Gereformeerde Kerk in Nederland houden voor de valse Kerk, sedert 1816, en die zich vooral bevestigend zo heeft geopenbaard sedert 1834, en tot op deze dag.

Dus was er voor ons, na zoveel jaren worstelen, geen andere keus dan eenvoudig te bedanken voor de kerkelike gemeenschap met de Neder.

duits-Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika en ons te voegen bij de Gereformeerde Kerk in de Zuid-Afrikaanse Republiek.

Hetwelk wij dan ook gedaan hebben, en zijn daarna, op ons uitdrukkelijk verlangen, ook in deze landen gesticht als Gereformeerde gemeenten, te zamen nu uitmakende de Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika, gelijk ze tans door haar Synode hier is vertegenwoordigd.

Van deze gedane stap hebben wij geen berouw; maar verheugen ons nog met dankzegging aan de Heere, Die ons het licht in de duisternis heeft doen opgaan.

Tot verdediging van onze gedane stap behoeven wij, bij het bovenvermelde, zeker niets te voegen.

Wij vertrouwen, dat een iegelijk, die met ons Gereformerd wenst te blijven, met ons hetzelfde zal doen gelijk wij steeds bij voortdoring ondervonden hebben en nog gedurig ondervinden.

En met de zodanigen wensen wij ook in kerkelijke gemeenschap te leven, maar niet met hen die heel of half met de bekende valse kerk van Nederland het willen houden.

Dat wij allen ons mochten verenigen volgens Gods Heilig Woord, zoals het uitgedrukt wordt in onze Geloofsbelijdenis, art. 7, dat is onze wens en bede en hiertoe arbeiden wij en worden gesmaad.

Aldus gedaan in onze Synodale Vergadering van heden den 22 Mei 1869.

Persoonlijk getekend door al de leden van de Synode, eerst de Afrikaanse broeders en daarna de Europese. (De Afrikaanse broeders: 34 leden van de Synode, onderlingen en diakenen, en drie proponenten, zitting hebbende met adviserende stem, de Europese: 3 leeraren, ook leden van de Synode.)

D.—BRIEF VAN DE SYNODE VAN DE GEREFORMEERDE KERK IN ZUID-AFRIKA AAN DE SYNODALE VERGADERING DER CHRISTELIKE AFGESCHIEDENE GEREFORMEERDE KERK IN NEDERLAND.

De Synodale Vergadering van de Gereformeerde Gemeenten in Zuid-Afrika aan de Synode van de Christelike Afgescheide Gereformeerde gemeenten in Nederland.

Waarde en Zeer Geliefde Broeders in onze
Heere Jezus Christus! Onze Drieënige
Verbands-God zij met u en ons!

Wij hebben ons geroepen gevoeld officieel kennis te nemen van iets dat voorkomt in de „Gereformeerde Kerk-regering of Handboek voor Leeraars en Kerkeraadsliden, benevens de Synodale Besluiten van de Christelike Afgescheidene Gereformeerde Kerk, uitgegeven door H. de Cock, op bladz. 135, betrekkelijk Ds. D. Postma, enz., overgenomen uit uwe Synodale Besluiten (of Notulen van 1863, pag. 18.)

Wij achten ons verplicht en zijn zo vrij met alle eerbied, daarop een paar aanmerkingen te maken.

1. Zouden wij wel willen ingelicht worden welke Kerk, in dat stuk, bedoeld onder de naam van „Gereformeerde Kerk,” de onze, of de Nederduits-Gereformeerde in Zuid-Afrika?

Wij willen bijna denken dat onze Kerk er mede bedoeld wordt, maar omdat wij het Synodale Verslag van die Synode van 1863 niet hebben, zo is ons dit onzeker. En de Nederduits-Gereformeerde ook wel eens simpel „de Gereformeerde Kerk” genoemd wordt.

Wilt dan, waarde Broeders, hierop ons zo spoedig mogelijk nader inlichten. Wij achten de zekere kennis hiervan voor ons zeer belangrijk, vooral als wij die benoeming beschouwen in verband met de bijgevoegde belofte.

2. Hebben wij nog weer eens in ons midden geleze de oorspronkelijke lastbrief, door uwe Synodale Kommissie afgegeven aan Ds. D. Postma, en wij zien daaruit d. ZEW. als herder en leeraar herwaarts is afgevaardigd tot ons als uwe stamverwanten en geloofsgenoten, om hier onze godsdienstige toestand te bezoeken en te handelen in het belang van Gods Koninkrijk, zoals het hemzelf het best zoude voorkomen ten belange n.l. van Gods Koninkrijk. (Zie de Lastbrief zelf onder de Bijlagen Synode 1869, No. 5) In die lastbrief wordt ZEW. bepaald genoemd uw afgevaardigde. Dus achten wij de benoeming van „zendingling” daar vermeld, een onjuistheid, het woord opgevoerd in de gewone, tans gebruikelijke zin.

Zou uwe Synode niet kunnen besluiten nog eens terug te komen op haar besluit van 1863, pag. 18, en het rektificeren?

Het is ons innigst verlangen. Niet zozeer om ontzenuwen wil, als wel om sommigen, die aan die benaming een geheel strijdige nitleg geven.

3. Ook lezen wij daar dat het uw oordeel is, dat de Kerk in Zuid-Afrika onder de roeping is de gelden, voor de reis van Ds. Postma verstrekt, aan uwe Kerk te restitueren. Ook die zaak hebben wij altijd geheel ander beschouwd. Wij leefden altijd met een dankbaar gemoed dat uwe Synode Ds. D. Postma in liefde tot ons gezonden had, gelijk ZEW. ons van af het begin tot op deze tijd heeft verklaard, en hoewel uwe Kerk daardoor aan spraak verwierf op onze dankbare wederliefde, maar toch niet op restitutie.

En wij menen onze dankbare wederliefde enigszins bevestigd te hebben, zelfs ongevraagd, geheel uit gevoel van liefde en dankbaarheid jegens onze moederkerk in Nederland.

Eerst, in de kollekte voor de algemene watersnood door de rivieroverstroming, overgemaakt aan de Minister van Binnenlandse Zaken in Nederland, u wel bekend.

Ten andere, voor diezelfde nood aan de leden van uwe Kerk in het biezonder, overgemaakt aan de Heer J. van Andel, toen lid en sekretaris van de Synodale Kommissie ten uwent.

Ten derde male, een donatie aan de Zendingskas bij u-lieden en aan uwe Theologiese School, af te geven door Ds. de Cock, van dat geld dat daar was van drie gemeenten voor de overkomst van een leeraar.

Wij halen dit niet op, om op daden te roemen, maar als genoodzaakt tot deze herinnering.

Het zoude ons dus aangenaam zijn dat uwe Synode bij de eerste gelegenheid, ook dat punt mocht wijzigen, dat er in uwe kerkelijke archieven niet meer gevonden wierd een vordering van restitutie.

Wij hopen de Broeders zullen ons dit verzoek ook ten goede houden, bedenkende dat ons broederlik gevoel door dat woord restitutie wat gekwetst wordt.

De kerk van Nederland mag geloven dat wij aan haar dankbaar zijn en altijd hopen te blijven en zullen het, naar vermogen, ook altijd gaarne met d a d e n tonen.

Maar zo gij in aanmerking neemt wat twee onzer drie landen, namelijk Vrijstaat en Zuid-Afrikaanse Republiek, in de laatste jaren geleden hebben, en zo te zeggen, bijna geldeloos zijn geworden. En dat ook door de grote daling van de wolmarkt hier te lande een grote vermindering van inkomsten is, zouden wij misschien t a n s behoeftiger kunnen gerekend worden dan uwe Kerk in Nederland. Te meer als men daarbij bedenkt, dat gij over het geheel genomen in uw land meer kunt doen met een inkomen van f 600 dan wij hier met dat van £300. Hieruit kunt gij dan ook wel afleiden dat wij tans niet bij machte zijn onze donatie te herhalen.*

*) Later echter heeft de Gereformeerde Kerk van hier weer een belangrijke kollekte bijeengebracht en overgezonden voor „de Geuzenkerk” te den Brielle.

Tot zover hadden wij één onaangename taak te vervullen, maar wij meenden dat verplicht te zijn voor de zaak zelf, tot een beter inzicht bij uzelf en ter handhaving van de achting van uw afgevaardigde Ds. J. Postma, die, wij verklaren het plechtig voor God en de menschen! tot op deze dag gehandeld heeft geheel overeenkomstig zijn lastbrief door uwe Synodale Kommissie aan ZEW. afgegeven. En dat zo belangloos, ja met opoffering van zichzelf, en al zijn vermogen. Gode zij lof en dank! en ook aan onze waardige voorganger zijn wij de erkentenis schuldig. en wij voegen dat hier gaarne bij met de gedachte, dat het u ook altijd tot blijdschap strekt dit getuigenis aangaande uw afgevaardigde van ons te ontvangen, daar er nu toch al meer dan tien jaren verlopen zijn, dat hij onder ons in- en uitgaat nog even zo als in het begin van zijne komst.

Zien wij ook uit dat stuk van uwe Synode van 1869 dat onze afscheiding u toen nog wat donker voorkwam hoewel ons niet kunnende veroordelen, zo verzoeken wij u bij dezen vriendelijk kennis te willen nemen van onze Openbare Verklaring van onze Afscheiding in Zuid-Afrika, zie Bijlage No. 2 van Synode 1869 En tevens van de Notulen van deze Synode (1869), die wij zo vrij zijn u hierbij ter informatie aan te bieden.

Het spreekt van zelf, dat wij van ulieden niet kunnen vragen officiële approbatie, want daartoe, menen wij, ontbreekt u nog altijd de gelegenheid om die volkomene kennismaking u te verschaffen, die daartoe vereist wordt. Zelfs zouden wij het altijd raadzaam achten, ten dien opzichte grote voorzichtigheid te oefenen met buitenlandse Kerken.

Maar, daar wij ons altijd nog het meest verbonden achten aan onze moederkerk in Nederland, zolang zij waarlijk Gereformeerd blijft, zo zoude het ons aangenaam zijn door haar also te worden erkend zolang wij waarlijk Gereformeerd blijven. Namelijk niet om voor el

kander verantwoordelijk te zijn, of van elkander in het een of ander afhankelijk te zijn, maar tot een vrije broederlike en vertrouwelijke korrespondentie (gemeenschapsoefening.)

Mocht dit schrijven daaroe bevorderlik zijn, wij zouden ons verheugen en God, onze Vader door Jezus Christus, danken.

Want het is ons altijd een diepe smart geweest, dat er, zo wij menen bespeurd te hebben, enige verkoeling in de ware broederlike gemeenschapsoefening scheen ontstaan te zijn.

Doch zeker geheel door misverstand, of misschien ook nog wel door verkeerde berichten ter zijde ingedrongen.

Daarom, lieve broeders in de Heere! Hiermede steken wij, van over de oceaan, onze broederhand tot u uit, drukt ze en reikt de uwe ons toe, wederzijds in de gemeenschap van het geloof in God, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, een Enig en Drieënig God. Amen!

De Synode voornoemd, en van wege dezelve:

(Get.) N. J. R. SWART, Praeses.
J. LION CACHET, Scriba.

E.—ANTWOORD VAN DE CHRISTELIKE GEREFORMEERDE KERK IN NEDERLAND AAN DE GEREFORMEERDE KERK IN ZUID-AFRIKA.

AAN DE SYNODE OF SYNODALE KOMMISSIE VAN DE GEREFORMEERDE KERK IN ZUID-AFRIKA.

*HoogEerwaarde en Geliefde Broeders in
onze Heere Jezus Christus!*

De Synodale Kommissie van de Christelike Gereformeerde Kerk in Nederland heeft reden gegeven om uwe broederlike vergevensgezindheid in te roepen voor hare

nalatigheid in het berichten van de goede overkomst van uw beide missiven, kort na de Synode van 1869 door ha ontvangen.

Ter Synode van 1872 heeft zij de beide stukken t tafel gebracht, en wat die Synode daarop besloten hee blijkt uit het gedrukt verslag, dat wij u hiernevens zeden.

Naardien genoemde Synode van 1872 besloten heeft o bestaande Synodale besluiten en bepalingen te herzie oordeelde de Synodale Kommissie om met het antwoop op uwe missiven te wachten, tot die herziene besluten en bepalingen in orde waren, ten einde u een e semplaar te kunnen zenden, waaruit U dan tevens blijke zou, dat de vroegere besluiten, betreffende de onkosten gevolge van de zending van Ds. Postma gemaakt, vevallen zijn verklaard, en alzo de bestaande grieve opgeheven.

Hetgeen de Synode ten aanzien van Ds. Beijer* besluten heeft, vindt gij mede in het verslag van hare handelingen, waarbij wij u nog kunnen melden, dat de Classis van Dordrecht geen bezwaar heeft gemaakt om Ds. Beijer te handhaven op zijn overgelegde stukken.

Het is ons, Geliefde Broeders, hoogst aangenaam, dat uit de Synodale Besluiten van onze Kerk verdwenen is wat u lang een grieve geweest is. Te meer, daar gij in uwe giften voor de Geuzenkerk te Brielle opnieuw een bewijs hebt gegeven van de duurzaamheid der broederlijk liefde.

De Heere onze God doe de macht van de broederlijk liefde, in alle Kerken der wereld, meer en meer openbaar worden, als de banier van de Heilige Geest, tegen de stroom van het materialisme, die alles wat heilig en waarachtig groot is, in zijn heilloze v-a-a-r-t dreigt te verwoesten.

De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u eal de broederen!

Uwe liefhebbende broeders in het geloof de Synodale Kommissie van de Christelike Gereformeerde Kerk in Nederland.

(Get.) J. H. DONNER,
M. NOORDTZIJ,
W. H. GISPEN.

Zwolle, 2 Maart 1874.

* N.B.—Ds. Beijer heeft kort daarna de Christelike Gereformeerde Kerk verlaten.

N.B.—Hierbij volge art. 175 van het Verslag in bovenstaande brief bedoeld: „Namens de Synodale Kommissie leest de President een, in het laatst van 1869 door haar ontvangen schrijven van de Synode van de Gereformeerde Gemeenten in Zuid-Afrika voor, waarin, nevens de betuiging van broederlike gevoelens en heilwens jegens onze Kerk, te kennen gegeven wordt dat die Synode met leedwezen de handhaving ziet van een en ander voor haar pijnlijke bepalingen en terwijl zij steeds blijft wensen onbewimpelde erkenning door onze Kerk, in de laatste tijd integendeel een verkoeling van de zijde van onze kerk meent te hebben opgemerkt. Na enige bespreking besluit de Synode dat de Synodale Kommissie dit schrijven beantwoorden zal, en, wat de bedoelde zaken aangaat, mededelen:

1. *Dat al hetgeen die gemeenten onaangenaam schijnt te zijn, behoort tot die bepalingen, welke bij het onderzoek van de reglementen zijn opgeheven;*

2. *Dat de Synode zich niet bewust is dat van onze zijde verkoeling plaats gegrepen heeft;*

3. *Dat wij haar, krachtens het besluit omtrent buitenlandse Kerken, gaarne erkennen als een zusterkerk, daar zij verklaart, met ons op dezelfde grondslag te staan in leer en kerkregering.”*

REGISTER

(De cijfers verwijzen naar de bladzijden.)

A.

Aanroeping van Naam Gods...	23, 26
Aansluiting (Onderzoek bij)...	30
Acta	29
Advies	3, 5, 24
Adviserende Stem Theol. Prof.	31
Afkondiging	3, 17, 18
Afrikaans	60
Afsnijding	41
Aftreding	10
Afvaardiging naar Synode ...	31
Afwezigheid (Kennisgeving van)	31
Agenda Synode	31
Algemene Vergadering	2, 4, 8, 24, 25, 40
Almanak	31, 51
Ambten	15, 16, 17, 18
Antwoord van Chr Ger. Kerk	9,
Appèl	21
Approbatie	3, 5, 6, 8, 17, 18
Archieven	29, 31
Attest	4, 6,
Attestatie	4, 37, 51
Avondmaal	31

B.

Bededag	40
Belijdenis-Vragen	37
Beroepen	2, 5, 6, 7
Beroepbaarstelling	4, 5
Beroepsbrief	77
Beschrijvingspunten	33
Besluiten (Synodale)	31
Bevestiging	3, 6, 17, 18
Bevestiging (Konsept)	70
Bevoegdheid (Kerk Verg.)	22, 24, 52
Bevoegdheid (Kom. art. 79)	50
Beweegredenen	4
Bewijs Lidmaatschap en Tucht	59
Bewijs afgelegd Kandidaats- eksamen	76
Bewijs afgelegd Proponents- eksamen	77
Brief aan Chr. Afg. Geref. Kerk	91
Buitenl. Kerken	5, 31, 52
Bijdragen (Emer. Fonds)	9
Bijdragen (Theol. School)	69

C.

Censuur	42 v.v., 51
Classe	2, 3, 5, 8, 24, 25, 30
Classikale Vergadering	22 v.v.

D.

Dankbetuiging aan Ch. Afg. Geref. Kerk	84
Deputaten	3, 8, 31, 32
Diakenen	18 v.v., 21
Dienaren des Woords	5, 8, 15
Dienaar (missionair)	64

Dienst des Woords	2, 5, 6
Dienst der Kerk	14, 15
Dienst in Gestichten	6
Diensttijd	19
Doop	35 v.v.
Doop van Kleurling met 2 vrouwen	50
Doopgetuigen	36
Doopleden	36, 43
Doopouders	36
Dokumenten (Historiese) ...	83

E.

Eigendommen Geref. Kerk ...	70 (noot)
Eksamen	3, 7
Eksamen (Literaries)	70
Eksamen (Theologiese)	74
Elders prediken	15
Emeriti	9 v.v.
Emeritus-verklaring	81

F.

Feestdagen	40
Formulieren	3, 6, 17, 34, 35, 37, 39, 41, 49, 62

G.

Gelijkheid (v. Kerken en Ambtsdragers)	15, 52
Gemeenten (Zendingdrijvende)	64
Gemeenten (nieuwe)	24
Gemeenten (buiten Unie) ...	34
Gemeenten (vakante)	56
Generale Synode	31, 52

Genootschappen	53
Getuigen	36, 37
Gezangen	41

H.

Handoplegging	3
Heidenzending	34
Herbevestiging	56
Herderlike Brief	88
Herziening K.O.	1
Hindernis	3
Huisbezoek	17
Huwelik	41

I.

Indringing	51
Instruktiën	23, 30

K.

Kandidaten	4, 5
Kandidaats-eksamen	4
Kasboek (Synode)	31
Katechismus	40
Kennisgeving van Afwezigheid	33
Kerk en School	26, 29
Kerkelik Handboekje	63
Kerkelike Samenkomsten ...	20 v.v.
Kerken (Buitenl.)	5, 31, 52
Kerkenorde (Dordtse)	1, 63
Kerkeraad	24
Kerkeraad (korresponderende)	8
Kerkeraadsverg. zonder Kon- sulent	56
Kerkvisitatie	29

Kommissie Alg. Verg.	8
Kommissie-Verslagen	33
Konsepten	76, v. v
Konsulent	3, 5, 56
Korrespondentie (Synodale) ...	30
Korrespondentie (v. Deputaten)	31
Kuratoren (Theol. School) ...	3, 14, 34, 68
Kworum	20

L.

Lastbrief Prof. D. Postma ...	83
Lastbrieven	23
Leden (ontrouwe)	55
Ledental voor Almanak	55
Leden (verspreid wonend) ...	25
Leges	60
Lidmaatschap (Bewijs van) ...	59
Liturgie	62
Losmaking (Dien des Woords)	7, 8
Lijkpredikaties	39

M.

Meerdere Vergaderingen ...	20, 26
Middelmatige Dingen	52
Mispriesters, Monniken	7

N.

Nationale Synode	31, 52
Ned. Ger. Kerk	86
Ned. Herv. Kerk	86
Nieuwe Gemeenten	24
Nieuwelingen	7
Notulen	23

O.

Onderhoud (Broederlik)...	5
Onderhoud van Dienaar des Woords	8, 78
Onderhoud van Studenten ...	16
Onderlating van Dienst	14
Onderstand	18, 51
Ondertekening	34, 35
Onderwijs	61
Onderwijzers (Opleiding van)	16
Onderzoek (bij Aansluiting) ...	39
Onderzoeking	3, 7
Ontslag (Konsept)	80
Ontvangst van Synode	33
Openbare Verklaring van Af- scheiding	86
Openlike Verklaring	62
Opleiding (tot Dienst des Woords)	6, 68
Oproeping van Synode	31
Opzicht	26, 51
Ouderlingen	17
Overheid	19

P.

Partikuliere Synode	2, 3, 7, 8, 30
Psalmen	40, 41
Plaats (Synode-zitting)	33
Peremtoir Eksamen	4
Praeparatoir Eksamen	3
Praeses	23
Predikants Wed. en Wez. ...	9 v.v.
Preken van Studenten	58
Preken van Professoren... ..	57
Professoren	16, 57, 68, 69

Proponeren	7, 16
Proponenten	5
Proponentseksamen	4

R.

Rapporten (Inzending van) ...	33, 34
Regering (Korresp. met)	31
Reglement Emeriti	9 v.v.
Reiskosten (Deputaten)	8
Reiskosten (Professoren)	33

S.

Samenkomsten (Kerkelike) ...	20 v.v.
Staat (andere —)	8
Staten-Bijbel	54
Status Predikant-Parlements- lid	58, 59
Stem van Professoren	33
Stemmen in Kerkelike Verga- deringen	21
Stemmen van Diakenen	21
School (Theol.)	68
Schoolmeesters	6, 16
Scriba	23
Singuliere Gaven	7
Spoorweg-kaartjes	31
Studenten (Preken van)	58
Studeren van niet-leden	57

T.

Theol. School	57, 68
Toelating tot D. d. Woords ...	3

Trustees Ger. Kerk... ..	69, 70 (noot)
Tucht	42
Tijdelijke Onderlating	14

U.

Uitbetaling (Emer. Fonds) ...	10
-------------------------------	----

V.

Vaste Standplaats	6
Vragen bij Openbare Belijd....	38
Verkiezing van Ambtsdragers	2, 5, 17, 18
Verkiezing Prof. Theol.	69
Verslag Algem. Verg.	27
Verspreid wonende leden... ..	25
Verklaring (Openlike)	62
Vertrek van Dien. d. Woords	7, 8, 80
Vertrekkende Armen	51
Vorbereidend Eksamen... ..	3
Vrije Scholen	61
Vrijmetselaars	53

W.

Weduwen en Wezen	9 v.v.
Weeshuizen	54
Wering van Ketterij	35
Wijziging D.K.O.	52

Z.

Zegel (Kerk-)	54
Zegen	55
Zending	34
Zendingsarbeid (Verdeling van)	60
Zendingsorde	64